

MESERIAȘUL AZ IPAROS DER GEWERBETREIBENDE

MUNKAADÓK LAPJA

„Tiszteld a tisztos ipart!”

II. Carol király ajándéka a munkakamaráknak

Öfelsége II. Carol király Ilie P. Calciunak, a bucurești-i munkakamara elnökének tett ígéretéhez képest a napokban 800 értékes könyvet küldött el Calciunak, hogy azokat ossza szét az ország 14 munkakamarája között.

Grădăști la aplicarea legii meseriașilor

Observațiile Camerei de Muncă din Brașov

Odată cu punerea în aplicare, a noiei legi a meseriașilor, s'a constatat că o sumă de lipsuri sunt în redactarea susnumitei legi și că foarte multe texte dau loc la înțelegări cari nu sunt de acord cu spiritul legii.

Unele categorii de meseriași au fost ignorate, nefiind trecute în lege, altele au fost menționate, dar greșit. Și într'un caz și într'altul, necesitatea unei reveniri se impune.

Fapt de a seastă situație, Camera de muncă din Brașov cerce-ând cu minuțiozitate legea și insistând asupra fiecărui articol în parte, a ajuns la concretizarea tuturor acestor lipsuri în cadrul unui memoriu pe care l-a înaintat ministerului muncii.

Asfel, se întreabă Camera de muncă, ce situație au meseriașii cari pentru prima dată au fost calificați prin legea actuală a pregătirii profesionale și exercitării meseriașilor, ca de pildă brânzarii, presarii, morarii, etc? Acești meseriași nefiind calificați n'au avut până în prezent nici un titlu de capacitate. Acum deci ei nu au ce să prezintă. Conform legii și instrucțiunilor ar urma ca ei să înceapă ani de la examenul de calificare. Ceeace pentru patronii care lucrează pe cont propriu de zeci de ani ar însemna încheierea întreruperii, deci stăruințarea activității a o mulțime de oameni cari au deprins o meserie întotdeauna existență.

Pe de altă parte, conform legii industriale din 1884, în Ardeal a existat și categoria urmă oare de meseriași: acei cari necunoscând meseria au obținut brevetul de meserie, „cu conducător”. După trecerea unui timp de minimum trei ani, considerând că au învățat meseria, au obținut dela autoritatea industrială la cerere, un alt brevet de meserie fără mențiunea „cu conducător”. Deci ar fi fost o recunoaștere implicită a capacității de meserie.

O lămurire care era necesară este și aceasta: meseriașii cari au fost omise din tabloul No. 1 al meseriașilor, de care legea rămân guvernați? De vechia lege industrială?

Giuvăerșii, oasornicarii, magazinele de încălțăminte, etc. fac mai mult comerț decât meserie. Aceștia au câte un mic atelier unde repară, însă principala lor indeletnicire este comerțul. Ce sunt deci, comercianți sau meseriași? Dacă sunt meseriași trebuie să conducă personal atelierele conform legii? Dar în majoritate acestia nu au cunoștințe personale de meserie. Ce se face cu ei?

Arhitecții și inginerii constructori ca și antreprenorii constructori, pentru ce meserie pot fi calificați? Ei au în specialitatea lor toate meseriile, secția construcție, grupa 1 precum și o parte din meseriile dela secția lemni, grupa 1. Obțin calificare pentru toate aceste meserii?

Sunt o sumă de întrebări cărora trebuie să li se dea un răspuns precis, pentru că atâtea lipsuri din lege să fie înlăurite. Multe ar fi putut fi evitate, dacă s'ar fi recurs la colaborarea instituțiilor puse să aplice legea și nu s'ar fi ignorat ajutorul prețios al acestora.

„A szövetkezeti eszméhez való törhetetlen hűség és meg- rendíthetetlen bizalom irányította tevékenységünket”

Az Arad-i Iparos Hitelszövetkezet e hó 28-ikán, vasárnap délelőtt tartja meg rendes évi közgyűlését az Iparos Otthonban. A szövetkezet vezetősége a közgyűlés elé a következő jelentést terjeszti:

Tisztelt Közgyűlés!

1936. december 31-én 37-ik üzletévét zárta le az Arad-i Iparosok Hitelszövetkezete és ennek eredményéről számolunk be mi, akik az Önök bizalmából vezettük a szövetkezet ügyeit, lelkiismeretesen mérlegelve egyrészt a szövetkezet teherbíró képességét, másrészt tagjaink jogos igényeit és igyekeztünk a rendelkezésünkre álló eszközök méreteiben ezeknek meg is felelni, felhasználva a saját, valamint a reánk bízott tőkéket.

Hogy tagjaink igényeit fokozottabban elégíthessük ki, a hosszú lejáratú és nehezen megmozdítható folyószámlakölcsönöket nagyrészt váltókölsönökké alakítottuk át és minthogy ezek gyorsabban folynak be, módunk volt tagjaink részére újabb kölcsönöket rendelkezésre bocsátani. Vigyáztunk arra is, hogy a kiadott kölcsönök arra a célra használtassanak fel, a melyre megszavaztattak és bírálat tárgyává tettük, vajon a kellő biztonság mellett tagjainkra hasznot hajtó-e és nem vonja-e maga után a tag eladósodását.

Különös súlyt helveztünk arra, hogy sürgős esetekben, vagy mikor existenciák megmentéséről van szó, a szövetkezeti elveknek megfelelően soronkívül nyújtsunk támogatást.

Ezeket az elveket szem előtt tartva, sáfarkodtunk a reánk bízott vagyonnal, lelkiismeretesen, kellő elővigyázattal és mindenkor az összes körülmények szigorú mérlegelésével.

Az 1936. évre vonatkozó részletes adatokat a következőkben terjesztjük elő:

Az Arad-i Iparosok Hitelszövetkezetének volt 1935. év végén 1581 tagja, belépett az év folyamán 124 tag, míg kilépett 153 tag, úgy, hogy 1936. év végén maradt 1552 tag.

A szövetkezeti tagok által befizetett üzlet-rész tőke pedig kitett 1936. év végén 6.074.488.— lejt. A szövetkezet tartalék alapjai a mérleg tanúsága szerint kitettek: Az általános tartalék-alap 1.164.119.— lejt, míg a kétes követelések tartalék alapja 407.145.— lejt tettek ki, összesen 1.571.264.— lejt, amiből hozzá jön az idei tiszta nyereséghől járó 36.964.— lejt, úgy, hogy tartalékaink 1.608.228.— leire emelkednek és így saját tőkénk végösszege 7.682.716.— lejt összeget tesz ki.

A pénztárforgalom a következőleg alakult ki: volt a pénztárban 1936. évi január hó 1-én 1.620.655.— lejt, befolyt az év folyamán 172 millió 297.124.— lejt, ami kitett összesen 173 millió 986.779.— lejt, ebből kifizettünk 172.347.199.— lejt, így maradt az év végén 1.639.580.— lejt. Az 1936. évi pénztári forgalom végösszege 346 millió 333.978.— leire emelkedett.

A váltótárca álladéka volt 1935. év decem-

ber végén 18.576.388.— lejt értékű váltó, lezártunk az év folyamán 7.289 darab váltót 110 millió 315.780 lejt értékben, ez kitett együttesen 128.892.168.— lejt, ebből beváltottak az év folyamán 113.234.585.— lejt értékű váltót, így maradt a tárcában 15.657.583.— lejt értékű váltó.

Folyószámla adóssok számláján tagjaink az előző év végéig 13.532.852.— lejt vettek igénybe, folyósítottunk az év folyamán részükre 9 millió 073.199.— lejt, amivel felszaporodott 22 millió 606.051.— leire. Visszafizettek ebből 11.583.743 lejt, s így maradt 1936. év végén 11.022.308.— lejt álladék.

Betétállományunk volt 1935. december 31. 24.836.949.— lejt, ehhez jöttek új betétek 1936. évben 22.612.520.— lejt összegben, ami együtt kitett 53.455.469.— lejt, visszafizettünk betéteket az év folyamán 33.850.325.— lejt összegben, s így maradt az év végén 19.605.144.— lejt, a melyből könyvecskére van elhelyezve 17.947.583 lejt, míg folyószámlán 1.657.561.— lejt.

Visszleszámitolási hitelt az 1936. évben is igénybe vettünk és ennek álladéka a mérleg szerint 638.851.— lejt tett ki.

Az áruhitelosztály adóssai 5.316.705.— leivel szerepelnek az idei mérlegünkben, amelynél ellenértékében a kereskedők követelése átmeneti tételek, valamint az áruhitelosztály kétes követelések tartalékszámái szerepelnek ugyanilyen összegben.

A mérleg végösszege 34.143.311.— lejt teszi ki, míg az évi összeforgalom 850.736.348.— lejt összegben van kimutatva.

Az 1936. év december 31-én lezárt mérlegünk 355.251.— lejt tüntet fel tiszta nyereség gyanánt, mely összeg felosztására vonatkozólag javasoljuk, hogy az alapszabályok értelmében adassék:

A tartalékalapnak 10%	Lejt 35.525.—
A igazgatóság jutalékára 10%	„ 35.525.—
A felügyelő bizottságnak 5%	„ 17.762.—
Az üzletrészek 5%-os osztalékára	„ 250.000.—
Az Arad-i Iparos Otthonnak	„ 10.000.—
Közcélokra az igazgatóság rendelkezésére	„ 5.000.—
A fennmaradó összeg csatoltassék a tartalékalaphoz	„ 1.439.—
Összesen	Lejt 355.251.—

Javasoljuk, mondja ki a közgyűlés, hogy az 1936. évi mérleget 34.143.311.— leiben, a tiszta nyereséget 355.251.— leiben állapítsa meg és a felügyelő bizottság jelentésének meghallgatása után, a felmentvényt úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelő bizottságnak az elmúlt 1936. évre megadni sziveskedjenek.

Mondja ki a közgyűlés, hogy az igazgatóság javaslatát a tiszta nyereség felosztására vonatkozólag elfogadja és rendelje el, hogy az osztalékok és a jutalékok a közgyűlést követő naptól kezdve kifizetessenek.

Jelentjük a közgyűlésnek, hogy az előző

közgyűlésen nyert felhatalmazás alapján a Str. Numa Pompiliu 58, a Sava Raicu 127, a Paguba Vasile 97 és Margaretei 19 számú házakat eladtuk. Ugyancsak eladtuk az ez évben árverésen megvásárolt Str. Surorilor 3. számú házat, továbbá megvettük a Str. Războeni 25 és a Bujac 489. számú ingatlan adóárverésen, kihelyezéseink biztosítása végett. Kérjük a közgyűlést, vegye tudomásul ezen ingatlanvételeket és eladásokat.

A kihelyezési kamatláb egész éven át 9% volt, a törvényesen megengedettnél kisebb, hogy a tagjaink terhen könnyítsünk.

Nagyobb betevőink az Arad-i Iparosok Temetkezési csoportja, valamint a Polgári Jótékony Egylet, a biztosító társaságnak kifizetendő díjak fedezésére betéteikből vettek ki nagyobb összeget és ez okozta betétállományunk anadását.

A Szövetkezet kebelében működő „Mercur” áruhitelosztály újabb fejlődéséről számolunk be. Az 1936. év folyamán az Áruhitelosztályba tömörült tagok 7,492.214.— lei értékű árut hoztak forgalomba. Az előző évi forgalommal szemben az emelkedés 1,140.894.— lei, viszont a pénztár a befolyt összegekből az 1936. év folyamán 6.856.235.— leit fizetett ki, 1.523.352.— leivel többet, mint az előző évben. Az áruhitelosztály fenállása, vagyis 1930. január 1. óta az összes forgalomba hozott áruk értéke 42.405.333.— leit tett ki, ebből kifizetve lett 37.494.879.— lei, úgy, hogy egyenleg gyanánt 4,910.454.— lei mutatkozik a mérleggel egyezően.

Az igazgatóság kiegészítése jelen közgyűlés tárgyát képezi, lejár ugyanis Hilyer Mihály, Reinhart Gyula, dr. Gabos Jenő és Vandracsak Ignác igazgatósági tagok megbízatása, akiknek helyei alapszabályaink értelmében három évre töltendők be. Ugyancsak lejár negyven választmányi tag mandátuma, akiknek helyei szintén három évre töltendők be a közgyűlés által. A választásra vonatkozó javaslatainkat a napirend megfelelő pontjainál fogjuk előterjeszteni, megjegyezvén, hogy azok, akiknek megbízatása lejár, az alapszabályok értelmében újra megválaszthatók.

Mély gyászba ejtett bennünket Szablóczky János titkáruk váratlan és korai elhunytá, aki némi megszokatlansággal harminc éven át volt hűséges tisztviselője szövetkezetünknek és aki buzgó, lelkiismeretes munkával vette ki részét szövetkezetünk naggyáfejléséből. Elhunytá feletti mély gyászában adjon a közgyűlés jegyzőkönyvében kifejezést azáltal, hogy érdemeit megörökíti és mondja ki a közgyűlés, hogy az Arad-i Iparos Otthonnak adandó tizezer lei csatlakozás Szablóczky János emlékét megörökítő szoba-alapítványhoz. Nem kevésbé fájlaljuk Cernózy Mihály igazgatóságunk régi érdemes tagjának elhunytát, kit súlyos és fájdalmas betegségtől váltott meg a halál. A szövetkezet érdekében végzett buzgó munkájának legyen elismerése a közgyűlés fájdalmanak kifejezése. Drága halottaink emlékét szívünkbe zárjuk és megőrizzük.

A szövetkezeti eszméhez való törhetetlen hűség és az ebben való megrendíthetetlen bizalom és hit irányította ténykedésünket, mindig szem előtt tartottuk, hogy a tagok érdeke mindenek felett való és a szövetkezet a tagokért alakult s azok érdekében kell, hogy működjön.

Harmincnyolc évi fenállása óta teljesíti kötelességét Arad iparoságával szemben az Arad-i Iparosok Hitelszövetkezete, mindig egyformán, akár magasra ivelték a konjunktúra hullámai, akár a gazdasági válság mélységei fenyegették elnyeléssel, támogatva, segítve a gyengét, erősítve azokat, kik már leküzdötték a kezdet nehézségeit, egzisztenciájuk biztosítása és kiépítése érdekében.

Mindig saját erőnkre támaszkodva, egymással és egymásért dolgozva, bizva igazunkban, hogy eljön a szövetkezetek országa. Büszkén hivatkozhatunk arra, hogy mi voltunk a magvetők és most sudárba szökken a szár, dus kalászatokat ígérően, további összetartásra és áldozatkész munkára hívjuk fel tagjainkat, meg erősíteni és tovább építeni a jól bevált alapokon, mert miénk a jövő. ha kitartunk. Mély szeretettel várjuk, hogy vegye ki részét a részvétel munkából a szövetkezet minden egyes tagja.

Kérjük a közgyűlést, fogadja el javaslatainkat és emelje azokat határozattá.

Arad, 1936. december 31.

Az igazgatóság.

Jóváhagyta a minisztertanács a vasúti dijszabás felemelését

Fővárosi jelentések szerint minisztertanácsai jegyzőkönyvvel jóváhagyta a CFR teherszállítási tarifájának 15 százalékkal és a személyszállítási dijszabásnak 10 százalékkal való felemelését. A tarifacemelési többletet külön számlán könyvelik el és ezt az összeget munkálatokra, építkezésekre, a vonalak kettőzésére, új hidak építésére használják fel.

Veszélyben az arad-i butoripar

Csak a paneltermelő szövetkezet és a kedvezményes vasúti tarifa oldhatja meg a butoripar válságát

A sok bajjal küzdő arad-i asztalosipar ismét nehéz órákat él. Az 1928. évben beköszöntött általános gazdasági válság megriktította az arad-i butortermelők sorait. Ugyanis abba a hibába esek, hogy sokat kihiteleztek és amikor a butorkereskedők kezdtek tönkremenni, rengeteg arad-i butortermelő rántottak magukkal. A megmaradt arad-i asztalosipar összezsugorodva, redukált munkásszámmal dolgozott tovább. Az utóbbi időben miután a krízis enyhült, a viszonyok konszolidálódni kezdtek az arad-i asztalosipar is magához tért, fokozta osan, még mindig redukált létszámmal kezdett bekapcsolódni az országos termelésbe.

KRÍZIS ÉS BADAASUL FORMAVALTOZÁS

Nem volt elég a dekonjunktúra következtében beállított áresés, hanem jött egy új, sima s illus, amely természeténél fogva olcsóbb, mint a faragott butor. Ha újra eljőnnének a jó idők — mondják az asztalosok — és mi ugyanannyi hálószobát és ebédlőt csinálnánk, mint a konjunktúra idején, összegszerűleg mindig csak a félére rugna a termelés, min a stílbutor termelési összege volt, mert a modern butor csak a félére kerül, így hát a haszon is kevesebb.

Ezek volnának az általános jelenségek, sajnos amint mi segíteni nem tudunk, de párosulnak ehhez olyan bajok most legújabbban amire itt kitérni szeretnénk, amint azonban módunkban van segíteni. Ezek: a panelkérdés és az új felemelt vasúti fuvardíj.

A PANELKÉRDÉS

Néhány évvel ezelőtt, amikor a panel megjelen a butorgyártásban, senki sem gondolt arra, hogy rövidesen milyen csomoru tapasztalatokat fogunk ezzel az anyaggal szerezni. Már megjelenésekor sem volt olcsó ugyan, de eltűrtük, mert főleg meggyorsítja a termelést és valljuk be: jobb és megbízhatóbb, mint a fugalás. Ezért vezetük be és ismertettük meg a vevőkkel. Ma már a panel annyira közismert lett, hogy a vevő a rendelésnél kiköti a panel alapanyagot, vásárlásnál pedig megkérdezi, hogy panelből van-e a szoba? Ki gondolta volna, hogy ebben az anyagban törököket fogunk? Hogy mi az a jól bevezetjük jön az árkartell. Ma már az asztalosmesterek 265 leit fizetnek a 25 m/m-es panel négyzetméteréért a kereskedőnek, amely a paneltermelő gyárnak netto — maximum — egyszáz leiben van. A kereskedő nem keres ezen a cikken a szokásosnál magasabb hasznot, hanem a gyár az, amely ilyen csinos kis százalékra dolgozik. Egy cikk, amely nincsen a változásnak alávetve, kurrens, hiszen alig győznek eleget termelni, minden egyes porcikája beföldi anyag, nem volna szabad, hogy ennyire kerüljön. Ilyen ára az arad-i asztalos ipar megfizetni nem tud és nem is akar. A munkásokat kivéve, akik mint vásárló az arad-i butorra tekintetbe nem jönnek, nincsen ebben az országban senki, akinek a jövedelme az utóbbi három évben 40—50%-al emelkedett volna. Sőt egyetlen társadalmi osztály jövedelme sem emelkedett. Hát akkor mire várható ez az 50%-os áremelkedés?

TERMELJÜNK MAGUNK PANELT SZÖVETKEZETI ALAPON

Ez a forma a legalkalmasabb, mert nem lehet kartellbe más vállalat, adókedvezményben részesül, ha mi vagyunk a tulajdonosai onnan vásárolunk kötelezőleg, akkor egy más vállalat esetleges ársziderozásával sem tehet tönkre. Mikor ezt az esztét felve em, nem gondolok sokmilliószázrendezésre, furakításra, stb. hanem egy szerényebb keret között meginduló szövetkezésre gondolok, amely egy hidraulikus prüssel, szárióval, csiszológéppel és még néhány más szükséges géppel, amelyekkel el tudnánk látni Arad asztalosainak a paneligényét. A blindfurnirt egyelőre be tudjuk szerezni egy forrás-

gyárból, a fenyőanyagot pedig direkt fűrészről, panelgyártásra alkalmasan kitermelve. Ezen a módon a legjobb, állóvagyűrűjű prima panelt tudnánk tagjaink részére termelni, amely minden tekintetben fel tudná venni a versenyt a sokszor nedves és friss több panellel.

Vessünk csak egy kis számítást, mennyibe jönne a panel négyzetmétere ilyen alapon működő termelő szövetkezetnek. Természetesen az előállítási költség magasabb, mint a furnérkéssel és óriási tökével rendelkező panelgyárnál, mert hisz, azok maguk termelik a blindfurnirt és a fenyőanyagot is. 1 négyze méter fenyőfa á 1,900 — — — Lei 47. 2 négyzetméter 4 m/m-es blindfurnir á 27 Lei 54 energia, gépmunka, kazém, munkabér — — Lei 20

Lei 151

Ehhez számítandó természetesen a regie is amely ilyen természetű rizikómentes kurrens cikknek, amely gyorsütemű termelés szövetkezeti alapon nem jöhet többbe 15—20%-nál. Tehát, képesek volnánk tagjaink részére a panelt a mai anyagárak mellett 180 leies áron adni. Gondolván arra, ha furnírgyárral, vagy fenyőfa termelővel éves kötésekkel csinálnánk a nyersanyag árakból még 10—15%-ot tudnánk lealkudni.

Ez irányú előzetes kalkulációmat már megkezdtem és remélem hamarosan kész számításokkal lépek az Arad-i Asztalosmesterek Szindikátusa elé. Ha tagjainkat kötelezőleg kizárólagosan csak tőlünk való panelvásárlásra tudjuk beszerezni, úgy senki okunk nincsen a félelemre, hogy más gyár rövid ideig tartó olcsó áráival meg tudjon buktatni.

A MASIK FENYEGETŐ RÉM: A VASUTI FUVARDIJELEÉS

A Monitorul Oficial múlt év december 28-ki száma a vasúti teheráru tarifa megszüntetését az ipari termékek 45%-os kedvezményét is megvonja. Az új tarifa, amely valószínűleg március 15-én lép életbe 15%-al lesz drágább, mint a mostani. Ha azonban tekintetbe vesszük, hogy eddig a „Grupajul” által az eddigi tarifánál is 15%-al olcsóbban tudtunk szállítani, a tarifa drágulás 30%-os. Egy közepes hálószoba súlyú rekeszbe csomagolva 450 kg. Bucuresti-be való szállítása 1,650 lei volt, az új tarifa szerint 2,200 lei körül lesz. Ha ehhez hozzáadjuk a rekeszcsomagolást, amely egy szobánál kb. 1,200 lei, azt látjuk, hogy az arad-i asztalos egyetlen szobánál 3,400 leiel kell olcsóbb legyen, mint a bucuresti-i kollegája. Ez a középminőségű 22—24.000 leies szobánál 15%-ot tesz ki. A törvény azonban szabad megegyezést enged az ipari termékek szállítására a CFR és a termelők között. Helyes volna, ha az arad-i asztalosok kollektive tudna valami tarifa engedményt elérni, ha lehetős volna a szindikátus útján, ha nem valami más formában.

Dr. Reinhart Kálmán.

DIETA.

A népszerű divatrukereskedő saványu arccal állít be a kávéházba. Megkérdezik, mi baja?

— Képzeltétek, — mondja — két hét előtt elmentem az orvoshoz, alaposan megvizsgált, szigorú diétát rendelt és mára ciált megint magához.

— Na és?

— Na és én két hétig ugyiszólva semmit sem ettem. Megtöltötta a levest, a húst, a fészt, az alkoholt, a nyers gyümölcsöt, a sajtot, a tojást, a kávébetűs főzelékeket és a kenyeret. Két hétig ugyiszólva spenótot és sárgarépát ettem.

— Na és?

— Na és ma megint elmentem hozzá, alaposan megvizsgált, mindennel meg volt elégedve, már le is kopogja, hogy unberufen és filirt egy — ludalt-betétet.

Bonyodalmak a párisi világkiállítás építkezése körül

A francia kormány és a világkiállítás vállalkozói között legutóbb súlyos ellentétet merült fel. A kormány ugyanis rendeletet adott ki, amely szerint a vállalkozók nem alkalmazhatnak olyan munkásokat, akik nem tagjai a szakszervezeteknek. Az építési vállalkozók szindikátusa tiltakozást jelentett be a kormány intézkedése ellen és az ügyet illetékes bírómá elé akarják vinni és a kormány rendeletét ellen döntést igyekeznek kiprovokálni. A mérsékelt és jobboldali sajtóban a rendelet szintén nagy felzúdulást keltett.

NINCS TÖBBÉ VILAGVALSÁG.

Egyik nagy fővárosi gépgyár tiltkárát hetekig ostromlik egy igazított fiatal ember: okvetlenül és sürgősen beszélnie kell a vezérigazgatóval.

A tiltkár minden tehetőségét latba vetette, hogy a fiatal embert leszerelje, de hasztalan: a fiatal ember hatalmas papírtekercseket vett elő és élénk taglejtések kíséretében magyarázta, hogy világválság találmánya van. Egy gép, amely azonnal megszünteti a világválságot. A tömeggyártásra is alkalmas, sürgősen be akarja mutatni a vezérigazgatónak.

A tiltkár végül is feladta a harcot és bebocsátotta a vezérhez.

— Miről van szó? — kérdezte türelmellen hangon a vezér.

— Egy szövegéről — magyarázta a fiatal ember — amely egy csapást megszünteti a világválságot.

— Hogyan?

— Ugy, hogy ez a gép három ember munkáját végzi el és nyolcvan ember kell a kezeléséhez.

Kiszért a forgalmi adó emelése

Amennyiben az utóbbi hetekben a kormány által az állami bevételek növelése céljából életbe léptetendő pénzügyi intézkedések nem bizonyulnának elégségesnek, a pénzügyminiszternek elhatározott szándéka, hogy új fogyasztási adót ró ki a sörre és a rizsre. Megegyezésre szorul még az a hír, hogy a fogyasztási adót 2 százalékkal növelik. Miután a fogyasztási adót egyenlő arányban áru után annyiszor kell megfizetni, ahányszor az fel vagy átdolgozás alá kerül, ez a drágítás fokozná az általános drágulást.

VALÓOK.

Párbeszéd egy kávéházi asztalnál. Azt mondja az egyik:

— Hallottad? Válok a feleségemtől.

— Na és miért válsz?

— Hát képzeld csak, a feleségem egy fejjel alacsonyabb, mint én.

— És ez olyan nagy baj?

— Nem. De látnád csak azt a fejet.

Az ország csizmakészítő iparosai Pop minisztertől kérnek védelmet a bőráruk emelése ellen

Az ország csizmakészítő iparosai népes küldöttséget menesztettek Pop Valer ipar- és kereskedelmi miniszterhez. A küldöttség részletes emlékiratot nyújtott át a miniszternek, amelyben a szakma nevében panasz tárgyává tették az iparukban használt cikkek indokolatlan és nagyméretű drágulását. A csizmakészítők a miniszter erélyes közbelépését kérik az árak szabályozása érdekében. Az emlékirat a szakma azon óhaját is előterjeszti, hogy hatósági intézkedéssel tiltsák meg a bőripari készáruk behozatalát és azt is, hogy a belföldi gyárvalatokat javítással is foglalkozzanak. A küldöttség tagjai hangsúlyozták, hogy az e téren jelenleg érvényben levő rendszer egyaránt veszélyezteteti a szakma munkaadóinak és alkalmazottainak kényerét.

IM RESTAURANT.

— Wünscht der Herr vielleicht wieder ein Beefsteak, wie gestern?

— Nein, heute bin ich dazu viel zu müde, bringen Sie einen Braten.

PONTOS INFORMÁCIÓ.

— Örösi botrány volt tegnap a házunkban. Egy férfi raftakapta a feleségét és az udvarló 16 pofont kent le a férjnek.

— Nono, honnan lehet azt tudni, hogy pont tizenhat volt?

— Na hallja, én vagyok a férfi...

Rendkívüli iparos gyűlés dönt a cluj-i volt ipartestületi vagyon szanálásáról

Tiltakoznak a cluj-i bőriparosok a bőr- és talpárak emelése ellen.

A cluj-i Bőriparosok Szindikátusa vasárnap délután a régi Ipartestület székházában népes gyűlést tartott. Pop Ioan elnök megnyitó beszédében rámutatott a kisiparosság összefogásának szükségességére. Utána Drasoveanu munkakamarai szakosztályi elnök emelkedett szólásra és megrázó beszédben vázolta a kisiparosság mai tarthatatlan helyzetét.

Drasoveanu szakosztályi elnök ezután

ismertette a kisiparos hitel kérdésének ügyét, majd a betegségyűző ügyében Fehér szűcsmester szolt hozzá és tarthatatlannak jelezte a mai állapotot, amikor

a munkaadó annak ellenére, hogy a betegségyűző illetéket rendszeresen fizeti, köles munkása betegsége esetén az első hét napi betegpótlékot megfizeti.

Ezután érdekes vita indult meg az ipartestület székháza ügyében. Drasoveanu szakosztály elnök is

merette az ipartestületek feloszlása utáni helyzetet. Biris Luci cipésmester lehetetlennek tartja, hogy a kormány az ipartestületek megszüntetése által azok vagyonát a munkakamaráknak adományozza. Drasoveanu elnök az ipartestületi vagyoni állapotát ismerteti és kéri a közgyűlést, hogy járuljon hozzá a terhek könnyítéséhez azzal, hogy

másfélmillió lett meghaladó részvény kibocsátása által szanálják a vagyont.

A közgyűlés hosszas vita után kimondja, hogy

az Ipartestület vagyonának szanálása az összes iparoság érdeke, rendkívüli iparos-közgyűlés lesz hivottott ebben az ügyben dönteni.

A tárgysorozat utolsó pontja a bőr- és talpárak árának indokolatlan emelkedése volt. A közgyűlés résztvevői elkeseredett hangon tiltakoztak egyes gyárak önkényes áremelése ellen és kormányintézkedések foganatosítását követelték.

A kisipari hitelintézet felállításáról szóló javaslat parlamenti vitája.**Termelési és befektetési kölcsönt kapnak majd a kisiparosok**

Háromszáz millió lei lesz a hitelintézet alaptőkéje, amely husz év alatt egymilliárd háromszázmillióra emelkedik.

A képviselőház megkezdte a kisipari hitelintézet felállításáról szóló törvényjavaslat vitáját. A törvényjavaslat előadója, Barbu Dumitrescu felolvasta a javaslat indokolását, majd pedig Elefterescu képviselő szólalt fel, aki a kisipari hitelintézet tervének fejlődését ismertette. Nézete szerint az a kamat, amelyet a javaslat meg akar állapítani, vagyis, amely három és fél százalékkal nagyobb lenne a Banca Nationala kamatánál, túl magas. Hibának tartja azt is, hogy az új intézet csak a szövetkezeteken keresztül bonyolítja le ügyleteit, mert kevés az országban a kisipari szövetkezet.

Radu Lascu: Nézetem szerint a törvény nem éri majd el célját.

Az állam százmillió lei-jel járul majd hozzá a hitelintézet alapjához,

míg ezen felül hozzájárulását husz éven belül kell befizetnie. Hozzájárulnak majd a hitelintézet alapjához a takarékbetétek is, amelyek azonban a jelenlegi légkörben nem érhetnek el magas összeget. Így tehát végeredményben a Banca Nationala kell majd a hitelintézetet táplálja, de ebben az esetben az alapok túl alacsonyak lesznek. Abban az esetben,

ha a Banca Nationala tulságos befolyást nyer a hitelintézet irányításában akkor olyan feltételeket szab meg, amelyeket az iparosok nem tudnak majd teljesíteni.

E. Cicovsky: A hitelintézet megszervezése minden bizonnyal hozzájárul majd annak az elemnek megsegítéséhez, amely mindenkori az állam számára volt. A kamat valóban magas az iparosok számára, akiknek minden körülmények között fizetniük kell majd,

mert a törvény súlyos rendszabályokat ír elő azok ellen, akik nem fizetik pontosan a kisipari hitelintézet felvett kölcsönt. Módot kell tehát találni a kamat leszállítására, amely a jelenlegi tervek szerint elérné a nyolc százalékot.

Barbu Dumitrescu előadó: Szükségnek tartom megemlíteni, hogy azon kívül, hogy a román kisiparoság egyik legégetőbb problémáját oldjuk meg, a törvényjavaslat azon elveknek kifejezője, amelyek a liberális párt programjának alapját képezik.

A kisipari hitelintézet 300 millió lei alaptőkével alakul meg,

amelyet a Banca Nationala, a Nemzeti Ipari Hitelintézet, a Társadalombiztosító Pénzár központja és a kisipari hitelszövetkezetek irtak alá. Ez az alaptőke eleinte kevésnek látszik, de ez évről évre szaporodik azzal az ötven millió lei-jel, amelyet az állam husz éven át fizet be a javára, úgy, hogy

husz év múlva a hitelintézet alaptőkéje egymilliárd háromszázmillió lei lesz.

Hozzájárulnak a tőke növekedéséhez azonban

a kisipari szövetkezetek is, amelyek csak úgy kaphatnak üzleti kapcsolatra a kisipari hitelintézetrel, ha tőkájuk 5 százalékát lejegyzik a kisipari hitelintézet javára és az évről évre szabályszerűen törendő tartalékolások 25 százalékát ugyancsak erre az alapra fizetik.

A kisiparosok kétféle hitelt élveznek majd: rövid lejáratú, amelyet termelési hitelnek nevezünk és hosszú lejáratú, vagyis befektetési hitel. A kisipari hitelintézet jogot nyer a vele összeköttetésben álló szövetkezetek ellenőrzésére.

Ezután Cancicov pénzügyminiszter emelkedett szólásra és a következőket mondotta:

— Az előadó ur szavaihoz még a következőket kívánok hozzáadni. A javaslat elkészítésekor egyik alapelvünk a társadalmi osztályok közötti harmonia biztosítása volt, a másik pedig a nemzeti munka elsőbbségének biztosítása. (Taps.) Nem véletlen, hogy kormányzásunk idején a fontos állampolitikai kérdések mellett meg akartuk oldani a nemzeti munka védelmét, a kisgazdáknak szolgáló kölcsönt és most a kisipari hitelt. A konstruktív nacionalizmus politikája ez, amely emelni akarja a román elemet. Olyan szilárd elem kialakulását akarja ezzel szolgálni, amely gátat jelent minden anarchikus gondolat ellen, akár jobbról, akár pedig balról jön az.

A képviselőház ezután megkezdte a javaslat részletes tárgyalását.

PECH.

— Karcsi, mi lel? Hiszen újra be vagy rugva.

— Nem... Csak hát... Tudod...

— Dől belőled a szesz. Rémes! Hiszen azt ígérted, hogy új ember leszel.

— Így is van.

— ?

— Dehát tehetek én róla, ha ez az új ember szintén úgy szereti?

DIE SCHLAUE.

— Sie haben mich geküsst! — rief entrüstet die junge Dame in der Haengematte.

— Ich konnte nicht anders, als Ihnen einen Kuss rauben!

— Einen? — schmeterte ihn die junge Dame nieder. — ach! habe ich gezählt!

Jogesetek a kisipar köréből

A tisztességtelen versenyről szóló törvény esetében csak az ügyészség indíthat eljárást és kártérítési igény is csak ezen az alapon érvényesíthető.

A szóbanforgó perben szereplő cég azon a címen emelt vádat a timișoara-i törvényszéknél, hogy gyártási címkeit a beperelt személy utánolta és termékeit ugyanolyan csomagolásban hozta forgalomba.

A vádlott a tárgyaláson az eljárás megszüntetését kérte. A törvényszék megállapította, hogy az ügy vitelére a törvényszék III. osztálya illetékes, mire a felperes cég visszavonta feljelentését és csupán kártérítési igényrel élt. A kártérítési kérelmet a törvényszék III. tagozata elutasította, mire a felperes felebbezéssel élt.

A timișoara-i bíróság jóváhagyta az elutasító végzést. Döntését azzal indokolta, hogy hasonló esetekben a kereskedelmi minisztérium, a pénzügyminisztérium, a kereskedelmi és iparkamarák, valamint az illetékes szakkamarák tehetnek feljelentést, a panaszközpont alapján azonban csak az ügyészség jogosult a vád képviselésére. Mindaddig, amíg az ügyészség vádat nem emel, az eljárásnak sem büntetőjogi, sem magánjogi alapja nincs. Büntetőjogi eljárás hiányában ilyen esetben kártérítési kérelem nem tárgyalható le.

Az a biztosított, aki beteg és nem hajlandó magát kórházban kezeltetni, elveszti a jogát arra, hogy táppénzt kaphasson.

E. V. biztosított, aki 23 napig magánorvosi rendelőben feküdt, a központi pénztár egy nyilvános kórházba utalva gyógykezelést végezt. A biztosított azonban a kórházba elhagyta és nem volt hajlandó magát alvételre sem bocsátani, sem más orvosi rendelkezéseknek. Utólag azt kérte, hogy részére úgy a táppénzt, mint a magánorvosi rendelői költségeit utalja ki a pénztár.

Az elsőfokú bizottság helyt adott a kérelemnek. A Casa Centrala felebbezéssel élt és kérte a határozat megsemmisítését, miután az a törvény 8. szakaszával ellentétben van. A felebbezési bizottság megállapította, hogy a biztosított 1935. április 19-től a timișoara-i beteggyógyászati pénztár kezelése alatt volt, míg 1935. június 3-tól 1935. július 4-ig kórházban volt. Ekkor a kezelő orvosok tilalma ellenére elhagyta a kórházat. Ettől az időponttól kezdve nem alkalmazkodott az orvosi rendelkezésekhez, amelyeket részére a kórházban előírtak. A törvény 8. szakasza szerint, ha a betegnek természete olyan, hogy az a családi körben nem kezelhető, úgy a beteg beleegyezése nélkül is kórházba utalható. Ha a beteg ennek dacára a kezelést visszautasítja, a törvény 2. szakasza értelmében elveszti igényét, amelyet a törvény 11. szakasza határoz meg, vagyis a táppénzt. Tekintettel arra, hogy a szóban levő beteg kórházi kezelést igényelt, de azt visszautasította, az elsőfokú bizottság helytelenül állapított meg részére táppénzt. Tekintettel arra, hogy a területi orvos a pénztárnál a szükséges lépéseket megtette a biztosított orvosi kezelésének helyreállítása érdekében és az utasította vissza a kezelést, ennek következtében a betérjesztett orvosi jelentés alapján úgy találta a felebbezési bizottság, hogy a Casa Centrala által előterjesztett felebbezés alapos és ennek következtében annak helyt adott.

A szabadságidőt a munkaadó köteles kiadni anélkül, hogy azt az alkalmazottnak kérienne.

L. G. keresetében többek közt kérte a megítélését 17.000 lei összegnek azon a címen, hogy részére szabadságot nem kapott és ezen a címen való összeget kártérítésként kérte a fenti összeget megítélni.

Az elsőfokú bíróság elutasította a keresetet, amely ellen az érdekelt alkalmazott felebbezéssel élt a törvényszékhez. A törvényszék ítéletében arra az álláspontra helyezkedett, hogy miután az alkalmazott nem igazolta azt a tényt, hogy szabadságot kért volna, tehát kérelme ez okból alaptalan.

Az ítélet ellen L. G. felülvizsgálatot kért a Curtea Caselor-hez, miután az ügy követelésének teljesítését

KÉT ÍTELET:

Szabadság csak a folytonos munka után jár

Nem lehet a munkakönyvet visszatartani.

Az oradea-i törvényszék negyedik tagozatának, Constantinescu-Hartopan-Pop tanácsa két munkaügyben hozott elvi jelentőségű ítéletet.

Az egyik pert a We Ego cipőgyár ellen indította egyik elbocsátott munkása. A munkás két évig dolgozott a cipőgyárban, azonban megszakításokkal, amikor nem volt dolog. Így több, mint két évig volt viszonyban a gyárral azonban egyik évben öt hónapot, a másikban négy hónapot dolgozott, természetesen szabadságot nem kapott. Eljövetele után a gyárból pert indított a gyár ellen, követelve, hogy fizessék meg a két évre járó szabadságidőre eső fizetést.

A törvényszék

elutasította a kérést, kimondva, hogy a szabad-

ságidőt a törvény kimondottan pihenésre engedélyezi, viszont az ilyen munkaviszonyban nem lehet folytonosságot feltételezni úgy, hogy pihenési ideje volt elég a munkásnak, amíg évente nem dolgozott.

A másik munkáspert a Primus cipőgyár ellen indult, ahol az egyik munkás munkakönyvét több mint négy hónapig visszatartották, mert a munkás valami nézeteltérés következtében felmondás nélkül elhagyta a munkahelyét. A bíróság helyt adott a keresetnek, kötelezte a gyárat, hogy mindazon időre, míg a munkakönyvet visszaartotta, a munkás teljes fizetését adja ki, mert

egyetlen munkaadónak sincs joga munkásának a munkakönyvét visszatartani.

Sulyos akadályok az építkezések előtt

Savu Iuliu oradea-i városi főmérnök előadása. — Hogyan alkalmazzák az új építkezési rendelkezéseket.

Savu Iuliu oradea-i városi főmérnök előadást tartott az oradea-i Építőiparosok Szövetségénél az új építési rendeleteiről.

1937. május 23. óta, mióta a rendelet megjelent, még nem sikerült tisztázni a vitás és sérelmes részeket.

Savu főmérnök szerint a következőkben foglalható össze a rendelet lényege:

1. Ház, adóházat lehet beépíteni egy teleknek? A város központi részében 60%-ot lehet egy telekből beépíteni és 40%-ot üresen kell hagyni.

Ha a telek nem központi fekvésű, vagy kórház épül rá, csak 40%-a a területnek építhető be. Míg a külső részekben a teleknek csak 30%-át szabad beépíteni.

2. Világító udvarok vagy világító aknáknak építése tilos.

Más alaprajzi elrendezéssel kell megoldani, hogy elegendő legyenek.

Egyelőre üvegtető fedésével még szó lehet az engedélyezésről, de csak átmenetileg és kivételként.

Gázvezetési okokból áll fenn a tilalom, nehogy mérges gázok ott összegyűlhessenek.

3. A házak egymástól való távolsága, legalább 3 méter kell legyen.

Mindaddig azonban, míg a városnak új szabályozási terve nem lesz, ettől esetenként eltekintenek.

4. A legfelső menyeszetet vasbetonból kell építeni minden háznál, amelynél a beépített terület több mint 70 négyzetméter.

Es az új rendelkezések ugyancsak a leg súlyosabb pontja.

Es itt van egyúttal a legnagyobb ellenmondás is.

Van ugyan is egy újabb rendelet, amely szerint,

ha egy ház kőből, téglából és fából vegyesen épül, villaszerűen, úgy csak akkor kell a legfelső menyeszetet vasbetonból építeni, ha a beépített terület több mint 70 négyzetméter.

GYANUS.

Többszöri nagy vacsora van és amikor a vendégek elmennek, az asszony így szól az urához:

— Te, Samu, a vendégeink nagyon megelégedetten távoztak.

— Ugy! — mondja Többször, — akkor olvasd meg gyorsan a születésnapját.

szeg után ezen legfelsőbb bíróság hatáskörébe tartozott. Felfolyamodásában előadta, hogy a törvényszék a munkaszerződésekről szóló törvény 49 és ezen törvényhez kiadott szabályzat 50. szakaszát megsértette és helytelenül alkalmazta akkor, midőn azon az alapon utasította el a keresetet, hogy a szabadságot nem kérte. A vonatkozó szakaszok és szabályok helyes értelmezése szerint ugyanis neki a szabadságot nem kellett kérnie, hanem azt a munkaadó köteles volt részére minden kérés nélkül kiadni.

Tekintettel arra, hogy a jogszabályok értelme es, tehát nem neki kellett igazolnia, hogy szabadságot

kezdte terület nagyobb, mint 250 négyzetméter.

(Földszint és emelet egyaránt beszámítódik a beépített területbe és a pince is, ha ott lakás van.)

Ugyanez vonatkozik a favázak házakra is (amelyeknek építése a városban tilos).

Tekintettel arra, hogy minden ház vegyes anyagból épül (ha nem is villaszerűen), a rendelet annyira homályos, hogy magyarázatot kértek Bucurest-ből, de még nem jött válasz.

A rendelet szerint a legfelső vasbeton menyeszet a gyújtó bomba ellen véd (robbanó bomba 4 méter vastag vasbetonlemez is szétveti).

A rendelet itt azt a könnyítést adja, hogy megengedi a pince és földszint között, vagy a földszint és emelet között esetleg bármely emelet között a falfödémeket. Csak a legfelsőt kívánja vasbetonból.

5. Gázvezetésekről csak legalább 10 lakásos háznál lehet szó.

Például az oradea-i Református Otthont már nem engedélyezték egy legalább 200.000 leibe kerülő gázpince nélkül.

Csak úgy engedélyeznek most már 1000 négyzetméternél nagyobb építkezést, ha minden személy részére 1 négyzetmétert számítva, gázpincét építenek. Minden 2000 négyzetméternél nagyobb, meglevő épületnél, utólag gázpincét kell építeni. Így a Városházánál, vagy az Apollónál, Fal is van véve a költségvetésbe.

Az a terve Savu főmérnöknek, hogy rövidesen beutazzák, Braşov, Sibiu, Cluj, Arad, Satu-mare és Timișoara városokat,

mindenütt tanulmányozza, hogyan alkalmazzák az új építési rendeletet, írást is kér róla a ezek alapján fog eljárni.

6. Az utóak szélességére nézve súlyos előírások vannak a rendeletben, de ez csak új városrészekre vonatkozik, nem a meglevőkre.

A népes gyűlésen nagy figyelemmel hallgatott előadás befejeztével Pintér István építészmérnök elnök arra kérte Savu főmérnököt, adjon a városi titkárnak időt legalább május 1-ig. Ne legyen a rendelet kötelező, amíg nincsen a városnál hivatalosan letárgyalva és kihirdetve. Mert különben minden vállalkozó tönkremehet: az előre nem számított súlyos kötelezettségek miatt: a már elvállalt munkálatokon.

Savu főmérnök a legmegtámasztottabb megoldást ígérte meg.

kért, hanem a munkaadónak, hogy szabadságot adott. A legfelső semmitörvényes döntésében kimondotta, hogy a törvényszék helytelenül alkalmazta a törvényt, illetve a hivatkozott kiegészítő rendelet szakaszait, mert a munkajogi törvény és az ahhoz kiadott szabályzat szövegéből nyilvánvaló, hogy a munkaadó az alkalmazottat szabadságra küldeni köteles, anélkül, hogy erre az alkalmazottat őt felhívna. Ennek alapján helyt adott a felülvizsgálatnak és utasította a törvényszéket, hogy hozzon a vonatkozó törvényszakaszok helyes értelmezésének megfelelően új ítéletet.

Közl.: dr. KELE SANDOR ügyvéd, Arad.

Tájékoztató a kisiparosok és kiskereskedők könyvvezetéséről

Irta: SZABÓ BÉNI képviselő.

A kisiparosok és kiskereskedők könyvvezetésével kapcsolatosan újabban hírlapi közlemények jelentek meg, melyek szerint a két foglalkozási ág-hoz tartozók kötelesek üzleti könyveket beállítani és vezetni.

E tárgyban a pénzügyminisztérium, hivatkozva a Központi Bélyegügyi bizottság 1927. július 2-i határozatára, 1933. július 15-én 118.217 szám alatt rendelte el először, hogy a pék, mészáros, hentes, stb. kisiparosok és kiskereskedők 1933. szeptember 1-től kezdve kötelesek üzleti könyveket vezetni.

E rendelet kiadása után mindent elkövetünk a rendelet visszavonása érdekében és bár a rendelet hivatalosan nem vonták vissza, annak általános végrehajtását sem eszközölték.

Közben egyes pénzügyi hatóságok a rendeletre hivatkozva, több bíntető jegyzőkönyvet vettek fel, azonban a bíntetőket szintén nem hajtották végre és amikor az egyik ilyen jegyzőkönyvet a bíróságnál megtámadtak, úgy a törvényszéken, mint végső fokon, a Kir. Táblánál a pert megnyertük, mivel az időközben hozott egyenesadó törvény szerint a kisiparos és kiskereskedő nem bíntetendő, ha üzleti könyveket nem vezet.

Hogy e kérdésben végre rendet teremtsenek, 1937. február 5-én a képviselőházban a következő közleményt (comunicare) intéztem Mircea Canciov pénzügyminiszter Urhoz.

Elnök Ur, Képviselő Urak!

Van szerencsém a mt. Pénzügyminiszter Urral a következőket közölni:

A hírlapokban eddig még nem állapítható forrásból olyan közlemények jelentek meg, amelyek szerint a kisiparosok és kiskereskedők is kötelesek üzleti könyveket vezetni, mire a kisiparosok és kiskereskedők egy része igyekezett a rendeletnek eleget tenni e szöveg súlyos technikai és anyagi terhet veti magára.

Tekintettel arra, hogy

a gyakorlatban teljesen kivihetően az, hogy a kisiparosok és kiskereskedők üzleti könyveket vezessenek,

tekintettel továbbá arra, hogy az idevonatkozó és érvényben lévő törvényeink szerint a kisiparos és kiskereskedő nem büntetendő, ha nem vezet üzleti könyveket, tekintettel végül arra, hogy a különböző bíróságok mindig felmentő ítéletet hoztak, ahol a túlbuzgó pénzügyi közegek e tárgyban bíntető jegyzőkönyveket vettek fel és azokat a felek megfellebbezték.

Tisztelettel kérem a mt. Pénzügyminiszter Urat, kegyeskedjen sürgősen elrendelni, hogy a pénzügyi hatóságok szüntessék be azonnal a súlyos anyagi gondokkal küzdő kisiparosok és kiskereskedők törvényellenes zaklatását és semmisítsék meg az e tárgyban minden jogalap nélkül felvett bíntető jegyzőkönyveket.

Indokaim:

A kisiparosok túlnyomó nagy része nem rendelkezik olyan szellemi tudással, hogy üzleti könyveket vezethessen. Az pedig, hogy e célra könyvelőt tartson, még elképzelni is neveltséges, lévén csaknek legnagyobb része teljesen szegény, vagyontalan, aki a mindennapi kenyeret is alig tudja előteremteni.

A kisiparosok második, kisebb része, ha szellemileg képes is üzleti könyvek vezetésére, nem tud e célra fizikai időt áldozni, mivel minden idejét a munka foglalja le.

Általánosan az a különböző törvényes rendelkezések, kezdve a bélyeg-törvénnyel, melyre hivatkozva a pénzügyi hatóságok a bíntető jegyzőkönyveket hozták.

A pénzügyi hatóságok eljárásuknál az 1927. évi bélyeg-törvény 4. szakasza, 19. pontja és a 75§ rendelkezései szerint követelik a kisiparosoktól és kiskereskedőktől az üzleti könyvek vezetését és a kötelezéseket a legfelsőbb Semmitőszék egyesített tanácsának 1927. január 27-én 10. szám alatt hozott idevonatkozó határozatával támasztják alá.

Elfelejtik, avagy nem veszik figyelembe azonban azt, hogy a bélyeg-törvény fenti rendelkezéseit először 1933. márciusában módosított és a hivatalos

lap 1933. 89. számában megjelent egyenesadóról szóló törvény 105 §. G. pontja módosította a módosítás teljes egészében megmaradt az 1935. április 1-i, a hivatalos lap 77-ik számában közzétett újabb egyenesadó-törvény módosításánál is, a 105 § G. pontja alatt, mely szakasz a következőket mondja:

Azon kisiparosok és kiskereskedők, kik nem tartanak üzleti könyveket, az évi adójukkal egyenlő összegű bíntetésben részesülnek.

Ezen bíntetés nem alkalmazható azon kisiparosokra és kiskereskedőkre, akiknek ezen minőségét a forgalmiadó-törvény 12. §-a (újabbán 9. §.) határozza meg.

As 1934. április 1-i forgalmiadó-törvény, (megjelent a hivatalos lap 1934. évi 78. számában) 9 §-a szerint: a kérdésben kisiparos az, aki tagja valamely kisipari szakosztálynak (bresla) jelenleg a munkakamaráknak kisipari szekciójában, nem alkalmaz 5 H. P. gépnél nagyobb, 7 munkásnál többet, (kik alatt csak mesterek és segédek értendők) és nem ad ki munkát házon kívül.

Kiskereskedők pedig azok, akiknek évi adójuk nem haladja meg a 155.000 leit. (Szóval azon évi jövedelem, ami után az adóját kivetik.)

Vagyis a pénzügyi hatóságok e kérdésben nem hivatkozhatnak a központi bélyegügyi bizottság és a legfelsőbb Semmitőszék 1927-ben hozott idevonatkozó határozataira, mivel azokat a későbbi évek különböző törvényei hatályon kívül helyezték.

E tárgyban a volt braşov-i ipartestület, Gräff Walter pékiparos bíntetésével kapcsolatosan egy ugynevezett próba-pert folytatott le, melyet úgy a braşov-i törvényszéknél, mint a pénzügyigazgatóság fellebbezése folytán, a braşov-i Kir. Táblánál, No. fisc. 2975-8-1935 számú jogerős ítéletben megnyert.

A braşov-i Kir. Tábla indoklásának egy része a következő: Tekintettel a braşov-i ipartestület, mint iparhatóság 1177/935. szám alatt kibocsátott bizonyítványára, mely tanúsítja, hogy Gräff W.

kisiparos, (2 segéd és 2 tanulóval), minekután kisiparosnak kellett tekinteni.

Látván az egyenesadóról szóló törvény 105 §-át, mely mutatja, hogy a kisiparos fel van mentve az üzleti könyvek tartása alól, a Kir. Tábla a törvény nevében a következő ítéletet hozta:

A braşov-i törvényszék II. Szekcioja 948-4 935. okt. 7-én hozott felmentő ítélete ellen a pénzügyigazgatóság által beadott fellebbezést, mint alaptalant elutasítja.

Vagyis, eredeti szövegében: Curtea, în numele legii Decide Respinge cu nefondată recurşul făcut de fisc contra sentinţei Tribunalului Braşov, Secţia II-a No. 948-4-935 din 7 Oct. Dată şi citită în şedinţa publică azi 4 Martie 1936. Preşedinte V. Apostolescu, Consilier Raportor Aurel Săfircu, Consilier Dr. O. Comşa.

Amint minden esetben képtelen az iparosok arra, hogy a bíróságnál keresse védelmet, hiszen a fenti esetben is az eljárás több, mint 6 ezer lejbe került, míg egy törvényszék, mint a Tábla meghozta a felmentő ítéletet.

Ezért ismételen kérem Miniszter Urat, kegyeskedjen a tárgyban sürgősen intézkedni és a jóra való kötelesegtudó kisiparost és kiskereskedőket megvédeni a további méltatlan és törvénytelen zaklatástól.

Braşov, 1937. február 3.

Fenti közlemény benyújtásakor H. Canciov Pénzügyminiszter Ur nem volt az ülésen. Később, mikor az ülésen megjelent, a közlemény és mellékletei 1 példányát személyesen is átadtam, röviden válaszolva a kérdés lényegét.

A Miniszter Ur a közleményre különböző utasításokat vezetett rá és azzal adta át Pop cabinét főnöknek, hogy az: sürgősen teljesse Bogdanescu vezérigazgató ur elé, további elintézés céljából.

Minden reményem meg van, hogy e csaknem 4 év óta húzódo és a kisiparosoknak és kiskereskedőknek annyi zaklatást, nyugtalanságot és költséget okozó ügyet végre egységesen és kedvezően rendezik.

Amennyiben pedig ez nem történne meg, úgy kénytelen lennék a

legfelsőbb Semmitőszéktől, a Semmitőszékre vonatkozó törvény 21,22 és 29. szakaszai alapján annak kimondását kérni, hogy az e tárgyban kiadott miniszeri rendeletek Alkotmányellenesek és ezért megsemmisítendőek.

Több mint két milliárddal emelkedett az idei költségvetés végösszege

Kiterjesztik a patenta fixa rendszer alapján való adózást.

A költségvetés előkészítő munkálatai, mint jelentik, ugyszólván csaknem teljesen befejezettek és most már véglegesen megállapították valamennyi tétel összegét. Az 1937-38 évi költségvetés végösszege 25.248.155.000 lei, a tavalyi 22.962.000.000 lejjel szemben. A nemzetvédelmi költségvetés tétele 2750 millió, tavaly 2600 millió volt. A vámbevételek előirányzatát 1450 millióra növelték és a bélyegilleték bevétele címén előirányzott összeg 2200 millióról 2400 millióra emelkedett. A költségvetési javaslatlall egyidőben a következő törvényjavaslatokat terjesztik a törvényhozás elé:

1. A rendkívüli pénzügyi intézkedésekről szóló törvény meghosszabbítása. Ez a javaslat néhány a jelenleginél is szigorubb intézkedést tartalmaz. Ezuttal ez a meghosszabbítás nem egyetlen törvénycikk útján, hanem egy teljes törvénnyel történik.

2. Az arieráták felszámolásának meghosszabbításáról szóló törvényjavaslat. Ez a tervezet sokkal szigorubb intézkedéseket tartalmaz, mint a jelenleg érvényben lévő törvény.

3. Új fogyasztási adók bevezetéséről szóló javaslat.

4. A közvetlen adózás rendszerének módosításáról szóló tervezet. Ez a törvényjavaslat a patenta fixa kiterjesztéséről is intézkedik, mégpedig olyan formában, hogy három új osztályt létesítsenek, a patenta fixa rendszerbe tartozó adó-alapot pedig felemelik 300.000 leire. Ez a nagyfontosságú intézkedés az ország gazdasági életét képviselő szakmai szervezetek egyöntetű és többbizben megismételt közbenjárásának eredménye, bár a kívánalmakat csak részben elégettették ki. A gabona érdekképviselők azonban

nincsenek megelégedve az eltörles módjával, amely több vonatkozásban sérelmesnek találják.

5. A jogszolgáltatásnál használt bélyegek-re vonatkozó törvényes intézkedések megváltoztatása.

6. A légügyi alapról szóló törvény módosítása.

A gyapot, valamint más cikkek fogyasztási adó alá vonásáról, a bélyeg-törvény módosításáról és a légügyi alap törvényének átalakításáról szóló javaslatokat most öntik végleges formába.

KORAI HONORARIUM.

Prütyike, a Kültetli Színház kökedvelt szol-táncosnője beállt az orvoshoz, keresztbetette a lábait és azt mondta:

— Édes doktorkám, vizsgáljon meg, a derekam táján nagy fájdalmaim vannak.

— Kérem, — mondta az orvos — tessék levetkőzni.

— Doktorkám, — gúgyogte erre a művésznő — mindjárt az első vizitnál...?

✱

ELVESZETT PARTI.

A híres kártyás a feleségével diskurál és többek közt azt mondja az asszony:

— Istenem, ha elgondolom, hogy ötször kértél meg és én csak hatadszorra mondtam igent.

— Drágám, — szól a férfi — ha én est előre tudtam volna, garantálom, hogy esuttal nem vágok be újra.

A gazdasági élet fellendüléséről számol be a Banca Naționala évi jelentése

Tizenkilenc milliárd lei leszámított váltóból mindössze negyvenhét millió leivel szerepelnek a kisiparos váltók. — Az ipari termelés fejlődése a jegybank kimutatásában.

A Banca Naționala Mitică Constantinescu bankkormányzó elnöklésével tartotta meg rendes évi közgyűlést, amelyen teljes számban megjelentek az ország pénzügyi és gazdasági életének kiválóságai, valamint a Román Nemzeti Bank részvénytulajdonosai. Jelen voltak többek között Angelescu és Constantinescu miniszterek, Chrisu Simionescu vezértitkár, Cancicov pénzügyminiszter képviselője, Dinu Brătianu, a liberális párt elnöke, aki a Nemzeti Bank egyik főszóvivője, Niculescu-Ritz, a Sfatul Negușioresc elnöke és a politikai élet számos más, közismert egyénisége.

A Banca Naționala nagy érdeklődéssel várta közgyűlése komoly eseményt jelentett, mert a bankkormányzó beszámolója hű tükörképe nyújtotta az országunk gazdasági és pénzügyi helyzetének.

Megállapítható, hogy a Banca Naționala elmúlt üzleti esztendeje az ország gazdasági fellendülésének jegyében telt el. Az a cáltudatos pénzügyi és hitelpolitika, amelyet a jegybank Mitică Constantinescu nagyvonalú irányítása alatt követ, teljes igazolást nyert az 1936-os esztendő üzleti eredményeiben. Az évi közgyűlés elé terjesztett beszámolója során a bankkormányzó ismertette az ország gazdasági helyzetének jelenlegi képét. Legelőszörban is beszámolt az 1936-os esztendő mezőgazdasági eredményeiről, amelyek a következőképpen alakultak:

350.000 vagon buza
160.000 vagon árpa
85.000 vagon zab
45.000 vagon roza
500.000 vagon tengeri

termett az 1936-os évben, amelynek hozama mennyiségileg 37%-kal volt nagyobb az előző, 1935-ös év mezőgazdasági hozamánál. Ez a körülmény, valamint az árak nagymértvű emelkedése az ország mezőgazdasági foglalkozású rétegeinek gazdasági megerősödését eredményezte és lehe övé tette a konverziós adósságok nagymértvű törlesztését. Az elmúlt év folyamán 408 millió lei fizettek be a Banca Naționalához a konverziós adósságok törlesztésére, mely összeggel a konverziós adósságok törlesztésére befizetett összegek 1 milliárd 562 millió leire emelkedtek a konverziós törvény életbe léptése óta.

Az ipari termelés hasonlóképpen nagyarányú fellendülést mutatott az 1936-os év folyamán. Az ipari termelési indexe elérte a 145,4-et (1927=100), tehát az ország ipara az általános krízis ellenére, a háború utáni legjobb konjunktúrák év óta is óriási fejlődésen ment keresztül.

Az ország 1936-os évi külkereskedelme rendkívül kedvezően alakult:

Kivitel ————— 20,6 milliárd lei.
Behozatal ————— 12,2 milliárd lei.

Tehát külkereskedelmi mérlegünk az elmúlt esztendőben 8,4 milliárddal volt aktív. Ez év óta a legkedvezőbb külkereskedelmi mérleg!

Exportunk ellenértéke fejében 15 milliárd 277 millió lei értékű külföldi deviza folyt be a Banca Naționalához, míg importunk céljaira 12 milliárd 850 millió lei folyósított a jegybank.

A Banca Naționala valuta-politikája elsősorban a bankjegyforgalom fedezetére szolgáló aranyalap növelését tekintette főfeladatának. E cél érdekében az elmúlt évben 4.688 kg. aranyat vásárolt a Jegybank, kilógrammonként 153.333 leiert. A bankjegyforgalom az elmúlt év utolsó napján 25 milliárd 665 millió lei tett ki, míg a kibocsájtott bankjegyek teljes összege 32 milliárd lei képviselt. A különbözetet ki. év 6 milliárd 341 millió lei értékű bankjegy a Banca Naționala pénztáraiban, mint tartalék van kezelve.

Az aranyfedezet értéke 15 milliárd 568 millió lei.

Az államnak a Jegybanknál fennálló adósságai jelenleg 3 milliárd 624 millió lei tesznek ki.

A Banca Naționalának elhelyezett letétek és folyószámlák végösszege 10 milliárd 299 millió lei tesz ki.

A váltótárca az elmúlt év utolsó napján 8 milliárd 690 millió lei tett ki, amiből kereskedelmi jellegű váltó volt 6.261 millió lei értékű, míg a mezőgazdasági és városi adósságok fedezésére szolgáló váltók összege 4 milliárd 429 millió lei tesz ki. 1936-ban összesen 18 milliárd 987 millió lei ér-

tékű váltót számított le a Banca Naționala. A váltótulajdonosok között foglalkozási ágak szerint

kisiparosok ————— 47 millió lei.
mezőgazdák ————— 5.007 millió lei.
kereskedők ————— 5.007 millió lei.
nagyiparosok ————— 11.575 millió lei.
másfoglalkozásúak ————— 1.752 millió lei.

értékű váltóval szerepeltek. Ezekből a számadatokból kitűnik, hogy mennyire szükséges a kisipari hitelintézet megalakítása olyan körülmények között, amikor a Jegybank közel 19 milliárd lei régi hitelkeretéből a kisipar mindössze 47 millió lei-t kapott.

Jellemzők az egyes országrészek hitelviszonyai közötti különbségekre azok a számadatok, amelyek a fővárosban és a nagyobb ardeal-i városokban leszámították a váltók értékét tüntetik föl. 1936-ban egyedül Bucureşti-ben 15 milliárd 540 millió

lei értékű váltót számítottak le a Banca Naționala főintézeténél, míg az ardeal-i fiókintézeteknél.

Oradea-n ————— 47 millió lei.
Braşov-ban ————— 93 millió lei.
Timişoara-n ————— 125 millió lei.
Arad-on ————— 174 millió lei.
Satu-mare-n ————— 186 millió lei.
Cluj-on ————— 400 millió lei.

értékű váltót számítottak le.

A Banca Naționala pénztári készpénzállománya 1936. év utolsó napján 6 milliárd 618 millió lei tett ki. A Jegybank pénztárainak 1936. évi össz-forgalma (befizetések és kifizetések) 167 milliárd 822 millió lei tett ki.

Az 1936-os üzletév mérlege 47 milliárd 683 millió lei aktívával és passzívával teljesen egyensúlyban van. A nyereség és veszteségszámla 569 millió lejjel egyenlegben van.

A bankkormányzó beszámolóját a közgyűlés teljes egészében magáévá tette. Ezután sor került az igazgatóság új tagjainak megválasztására. A szavazás eredményeképp Kiriaceanu Oszkár és Romniceanu Mihály lettek az igazgatóság tagjai, míg Cloran Kornél cenzorra választotta meg a közgyűlés.

Miniszteri utasítás rendeli el a kontárüldözés megszervezését

A munkügyi miniszter leiratot intézett a munkakamarákhoz és abban a kontármunkák szigorú üldözéséről intézkedik. A rendelet végrehajtásáról a munkakamarák kisipari tagozatai gondoskodnak. A rendelet felszólítja a kamarákat, hogy a kontármunkával szemben érvényben levő törvényes intézkedések szigorú alkalmazásáról gondoskodjanak. A munkakamarák szigorú ellenőrzést foganatosítsanak, hogy a kontármunkásokat kiderítsék és a kontármunkát lehetetlenné tegyék. Elsősorban azoknak a névsorát állítják össze, akik iparendély nélkül munkákat vállaltak. A törvény rendelkezései szigo-

ru büntetést mérnek ki nemcsak a kontármunkásokra, hanem azokra is, akik kontármunkásoknak megbízást adnak. Gondoskodni fognak róla, hogy ezentúl a megrendelőt megbüntessék, ezenkívül az általa adott anyagokat is elkobozzák. Adott esetben harminc napig terjedő elzárási büntetés is alkalmazható. A kontármunkások műhelyeit félévre terjedhető időre is bezárhatják. Az ellenőrzést a munkügyi vezérfelügyelőségek, a munkakamarák és a helyi rendőrségek szervei végzik. Az ellenőrzést már legközelebb megkezdik.

Mit kell tudniok az iparosoknak az új büntetőtörvény rendelkezéseiről?

A január elsején életbe lépett büntetőtörvénykönyv több olyan intézkedést tartalmaz, amely az iparosokat és kereskedőket közelről érdekli. Ezek a főbb rendelkezések a következők:

Hadiszállás körüli visszaélés vétségét követi el az, aki a 200. szakasz szerint a lakosság vagy a hadsereg ellátását célzó szerződést nem hajja végre. Büntetés 1—3 év. Ha ez a vétség nem szándékosan, csak gondatlanságból történt, úgy a büntetés 3 hónaptól 1 évig terjedő fogház.

Közszállítási csalás vétségét követi el az, aki a 201. szakasz szerint a fentemlített szerződések-nél csalárdul jár el. Büntetés 5—10 évi fogház. Ugyanez a vétség háború esetén bűncselekménynek számít 5—15 évi fogházzal büntetendő. Ugyanez a büntetés éri azt is, aki a szerződések felügyeletével lett megbízva.

Jogtalan haszoncszerzés vétségét követi el az a tisztviselő, ki állásából kifolyólag valamely vállalat vagy magánintézmény közvetlen felügyeletével van megbízva a nyugdíjaztatásáról vagy működésének megszűnéséről számított 3 éven belül bármilyen megbízást fogad el a vállalatától. Büntetés 1—3 évi fogház, valamint 5—15 ezer lei pénzbüntetés.

Nyilvános árlejtés versenyének megakadályozása vétségét követi el, aki valamely közhatalóság által hirdetett árlejtés szabad versenyé: bármely eszközzel megakadályozza, vagy megzavarja az ajánlattevőket a versenyben megátolja. Büntetés 2 hótól egy évig terjedő fogház és 2—10 ezer lei terjedő pénzbüntetés. Ha a fenti vétséget többen követik el, a résztvevők büntetése 5 hótól 2 évig terjedő fogház és pénzbüntetés. Ugyancsak 2 hónaptól 6 hónapig terjedő elzárással és 2—10 ezer lei pénzbüntetéssel sújtja a törvény azt, aki közvetve — vagy közvetlenül pénzt, ígéretet, vagy bármely más hasznat kér vagy fogad el és azután ebből az okból tarózkodik az árlejtéstől, vagy az azon való

résztvételről, vagy pedig ebből az okból ajánlatát visszavonja.

Élelmiszer hamisítás, illetve megrongálás vétségét követi el az, aki a 379. szakasz szerint a közfogyasztásra szánt élelmiszerbe vagy italba az egészségre káros anyagot vegyít, vagy vegyítet, vagy bármely elárusításra szánt helyiségben ilyen árut tart. Büntetés hat hónaptól két évi fogház és 2—5 ezer lei pénzbüntetés. Ugyan ez a büntetés szól arra a gyógyszerészre, aki az előírt anyagok helyett más anyagot tesz a gyógyszerbe.

Megrontott, vagy meghamisított anyagok eladásának vétségét követi el az, aki a fentiekben megrontott terméket ad át a közfogyasztásnak. Büntetés 1—3 év és 2—6 ezer lei pénzbüntetés a polgári jogainak felfüggesztése.

Közhitel megrontásának vétségét követi el, aki állami értékpapírok értékének csökését idézi elő, betéteknek a hitelintézetekből való kivonására bujrat fel a ezek által a közszükségleti cikkek árvaltozását idézi elő. 2—5 évig terjedő fogház és 2—20 ezer leiig pénzbüntetés. A kísérlet is büntetendő. A bűnvádi eljárás azonban csak az igazságügyminiszter engedélyével tehető folyamatba.

Magánhi elrontást követ el az, aki valaki pénzügyi hitelének megrontása céljából valótlán vagy tulzolt híreket vagy tényállásokat terjeszt. Büntetése 2—6 hónapi fogház és 5—10 ezer lei pénzbüntetés.

Gyári vagy kereskedelmi titkok elárulásának vétségét követi el az, aki ilyen titkot más vállalatnak elárul vagy azt maga hasznára felhasználja. Büntetés 6 hótól 2 évig és 2—5 ezer lei pénzbüntetés.

A személyes nyugalom megzavarásának vétségét követi el bármilyen vállalat tulajdonosa, vagy főnöke, aki az illető vállalat működésére előírt szabályozott rendelkezések figyelmen kívül hagyásával vagy áthágásával vagy gondatlanságból, vagy bosszantási céllal bármely módon zajt enged kelteni, amely személy pihenéséhez, vagy rendes foglalkozásának kifejtéséhez szükséges nyugalmat zavarja. Büntetés 1—2 havi fogház.

FRAUEN.

— Spricht Ihr Mann im Schlaf?

— Nein, er lacht nur. — der Schuff.

Megdrágul a halál is...

A városok pénzügyi megszerzéséről szóló törvény felhatalmazást ad az egyes városoknak, hogy részben illetékeket léptessenek életbe, részben pedig a már meglevő illetékeket is emeljék. E felhatalmazás alapján a Cluj-i városi tanács a pénzügyi osztály előterjesztése alapján több községi illeték fel-emelését vette terbe, egyelőre a temetkezések fokozottabb megadózottságát már is szorgosítja. Április elsejétől kezdve tehát drágább lesz Cluj-on a halál. Ez kellemetlenül érinti a temetkezési intézetek tulajdonosait, mert a város olyan magas illetékeket követel, amelyek felérnek az egész temetési költséggel és a gyászoló családok végtisztesség adását is nagyon megkötik.

Április elsejétől kezdve a harmadosztályú temetések után, (fenyőfakoporsó gyászokoci nélkül) ötven lei a városi illeték. A másodosztályú temetés illetéke (kétlovas gyászokoci, egyszerű ravatal, minden díszítés nélkül) 500 lei illetékkel, elsőosztályú temetés után 1000 lei a községi illeték, de ha érckoporsóban, hatlovas gyászhintóval és koszorú kocsi-val kísérek ki valakit utolsó útjára, azért már 3000 leit kell a városi pénztárba beengedni. Minden temetést a városi temető ellenőrei felülvizsgálják és ha azt állapítják meg, hogy a temetkezési vállalat be-mondása nem felel meg a tényeknek, akkor a temetést magasabb osztályba sorozzák.

Megdrágítja a szűz illeték a szidóvállalások temetkezését is. Fényfűsnek minősítetik azt a temetést, ahol a temetésen legalább 10.000 lei folyt be és ebben az esetben 8000 lei a taxa. Az elsőosztályú temetés illetéke 1000 lei, a másodosztályú 500 lei és a harmadik osztályú temetés illetéke 50 lei.

A temetkezési illetékek fellemlésével a város nem csinál valami nagy hasznot. A város polgárainak már harmadik osztályú temetésre is alig telik.

FAMILIAERES.

Ich habe drei Töchter, aber keinen Schwieger-sohn!

— Ich habe nur eine Tochter und schon den dritten Schwiegersohn!

Ipari gimnáziumot akarnak létesíteni a földgázvárosban, de minden költséget a lakosságnak kellene viselni.

Néhány nappal ezelőtt az a hír terjedt el Dicioşanmartin-ban, hogy a közoktatásiügyi minisztérium az üresen álló vármegyeház épületébe ipari gimnáziumot akar elhelyezni. A város lakossága megörült ennek a hírnél, amelyet megerősíteni lát-
szott az is, hogy a megyeházát több tanügyi vezér-felügyelő is meglátogatta és alkalmasnak találták iskolá számára. A lakosságnak ezt a korai örömet azonban elrontotta a közoktatásiügyi minisztérium leirata, amely szerint a város jövő évi költségvetésébe körülbelül 2 millió leit kell fölvenni az ipari gimnázium-fűtésére, világítására és a tanárok fizetésére. A városi tanács is úgy határozott ebben az ügyben, hogy megkísérli a közoktatásiügyi minisztériumot más megoldásra bírni, mert a városnak amúgy is sok elviselni való terhe van és most még a blaji vármegyeház építési költségeihez is hozzá kell járulni.

NEM CSODÁLJA

Döcög azt mondja kártyázás közben:

- A fiam szeretne egy jobb családba beékelődni.
- Nem csodálom — szól erre Pöcög.
- Mit nem csodál?
- Hogy a te családod nem elég jó neki.

A petróleumtermelés válsága.

Az „Epoca” írja:

A petróleum ára egy éve állandó emelkedést mutat. 1930-ban 15 százalékkal több vételi ajánlat érkezett, mint 1935-ben, a kőolajforrásokkal rendelkező államok jói keresnek. Míg a termelés általában emelkedik, Romániában hanyatlást mutat. Kevesebbet termelünk, mint az előző évben. Nem forrásaink gyöngülnek. A baj másutt keresendő.annyi taksát raknak erre az iparra és annyit bolygat-ták a kőolajtermelő társaságokat, hogy a termelés szenved emiatt. Illetékes helyen nem tudják, hogy mind kevesebb lesz az új befektetés. Ha tovább folytatjuk az eddigi politikát, sulyos válságba kerül a petróleumipar a külföldi valutakészletünk lesz veszélyeztetve. Sulyos figyelmeztetést jelentenek a statisztikai adatok. Addig kell elhárítani a veszélyt, míg erre alkalom van.

A forgalmi adó fizetésének kötelezettsége alá tartozó vállalatok műszaki jelentései

Bihar-vármegye hivatalos lapjában 617/1937. szám alatt az alanti rendelkezések jelentek meg, melyeknek betartása az érdekelte vállalatok részéről büntetés terhe mellett kötelező:

Tudomására hozzuk az érdekelteknek, hogy minden forgalmiadó alá eső vállalat köteles a Bihar-megyei Megállapító Pénzügyigazgatósághoz (Administraţia de Constatare) beértesíteni az 1936 de-cember 31-én elkészített félévi műszaki jelentést (fişa tehnica.)

Ezen leírások minden vállalat által 2 példány-ban terjesztendő be és a következő adatokat kell tartalmazniuk:

1. A gépek számát és a motorerőt lóerőben kifejezve a következő csoportoknál:

- a) amelyek nyersanyagot készítenek elő.
 - b) amelyek meghatározott terméket gyártanak.
2. A gyártmányok neve.
 3. Az egész üzem kilogrammban kifejezett óránkénti termelése.
 4. Az 1936 év folyamán — január 1-től december 31-ig — ténylegesen dolgozott órák száma.
 5. Az 1936-ban a munkásoknak szabályszerűen aláírt fizetési jegyzékek alapján kifizetett fizetések.
 6. 1936-ban fogyasztott fűtőanyag.
 7. Nyersanyag veszteségi százaléka a gyártás folyama alatt.
 8. A különböző mellékanyagok százaléka, amelyek a gyártott termék előállításához szükségesek, pl. a textilek ára, stb.

Ujabb körrendelet a száz lejen aluli számlák bélyegezése ügyében

A nemzeti repülőpénztár az elmúlt héten külön rendeletet adott ki a 100 lei értékű aluli számlák bélyegezésére vonatkozóan. A pénztár magyarázata szerint a 100 lejen aluli számlák repülőbélyeg-kötelesek és azokra 1 lei repülőbélyeget kell felragasztani. A közönség ugyanis a számlákat a nyugtákkal téveszti össze. Csak a nyugták bélyegmentesek 100 lei értékű aluli és az ilyen nyugtákra nem kell sem okmánybélyeg, sem repülőbélyeg.

A Repülőalap Pénztára azt az engedményt adta, hogy mindazok, akik a száz lejen aluli számlákra nem ragasztották fel az 1 lejes repülőbélyeget, ezeket február 1-ig készpénzben fizethetik be a Banca Natională-nál, az erről szóló végényt azonban meg kell őrizniük és az ellenőrzések alkalmával

ezzel kell igazolniuk azt, hogy utólag eleget tettek a bélyegzési kötelezettségüknek. Sajnos, ez a rendelet csak február 1 után érkezett meg, tehát semmi haszna sem volt. Az érdeklődősek ezért is interveniálnak a repülőalap pénztáránál, ahol kérni fogják, engedélyezzenek az utólagos kiegészítésre újabb határidőt, hogy módjukban is álljon a kiegészítés. Ezzel kapcsolatban felhívjuk az olvasóink figyelmét arra, hogy a legtöbb pénzügyigazgatóság értelmezése szerint a száz lejen aluli nyugták bélyegmentességét úgy magyarázzák, hogy a bélyegmentesség tulajdonképpen csak 99 leig terjed. 100 lei értékűnél már fel kell ragasztani a szabályszerű nyugta-, okmány- és repülőbélyegeket.

Az adófelelbezések tárgyalásánál elsőség illeti meg a nagyobb összegű kivetések ellen beadott felelbezési ügyeket

Ismeretes, hogy az adótörvény értelmében a felelbezési eljárás nem akadályozza meg a megállapított adók vagy illetékek behajtását és ennek következtében az adózók részéről többszáz millió adótulaj és történet.

Az is gyakori eset azonban, hogy a felsőbb felelbezési fórumok az adózóknak adtak igazat és törölték, vagy leszállították a tévesen kiadott adókat és illetékeket. Ezek a határozatok gyakran annyira elkéstek, hogy az adózó időközben anyagilag tönkrement a magas közterhek és a gazdasági viszonyok következtében. Sok iparos kénytelen volt beszüntetni foglalkozását az alatt, amíg adófelelbezési ügyé: a felsőbb fórumok végérvényesen elintézik és emiatt a tévesen behajtott adókat soha sem kaphatják vissza, mert az ilyen cégek és vállalatok már nem vehetik igénybe az adókompenzálást sem, mert ha az üzleti tevékenység megszűnik, úgy nincs meg a lehe-őse az adókompenzálásnak.

Ezeknek a visszafizetéseknek a megszüntetése és az adófelelbezések gyorsabb elintézése érdekében a

pénzügyminisztérium most rendeletet adott ki a pénzügyi hatóságoknak. A rendelet szerint:

az adófelelbezések tárgyalásánál elsőség illeti meg azokat az adómegállapításokat, amelyek összegszerűen nagyobbak.

Ez a rendelkezés nemcsak a tárgyalás napjára, hanem az egy napon sorra kerülő ügyek tárgyalási sorrendjére is vonatkozik.

Ezerint arra is utasítást kaptak a pénzügyigazgatóságok, hogy a pénzügyi hatóság határozatának indoklását a felelbezések ügyében ponosan és gyorsan kell elkészíteni, hogy az új állami költségvetési évre vonatkozó adómegállapítást és felelbezést a leggyorsabban végrehajthassák.

NEHEZ PROBLEMA.

— Az egyik port a gyomrodnak, a másikat pedig a fejednek írta a doktor ur.

— Érdekes! Honnan a fenéből tudják ezek a porok, hogy hová kell menniük?

Szalagfűrészek eladók

egy Kirchner gyártmányu, 105 cm. kerékátmérővel, rönkvágásra is alkalmas és egy kisebb belföldi gyártmányu, olcsó áron megkapható.

Erdeklődni:

REINHART FULOP bútorgyár

A R A D, Str. Horia 2. szám.

ELADTAK

A PHÖBUS VASGYÁRAT.

Nagyfontosságú gazdasági tranzakció történt a közelmúltban Oradea-n. A város egyik legjelentősebb ipari üzemét, a Phöbus vasgyárat eddigi tulajdonosa, egy olasz érdekeltség eladta a Franco Romana galati-i mozdonyjavító vállalatnak. A szerződést már alá is írták és az eladók részéről Pietro Cavalli, a vevő részéről pedig Theodorescu volt ipar és kereskedelemügyi miniszter jegyezték a megállapodást. A körülbelül 300 munkást foglalkoztató gyárban három napon keresztül leltározást eszközölnek, majd ismét megindul a munka. A gyár ugyanis teljes egészében Oradea-n marad és így az adásvételi ügylet nem érinti a munkásságot.

A HONORARIUM.

Az ismert belgyógyász beszéli:

— Nemrég egy ember keresett fel a rendelőmben, megvizsgáltatta magát és távozáskor így szólt: — Bocsásson meg doktor ur, jelenleg nincs nálam pénz. De holnap feljövök és hálás köszönettel kiegyenlítem a honoráriumot.

A pasas elment és nem jelentkezett se másnap, se harmadnap.

Két hét múlva véletlenül belebotlottam az utcán. Szeretett volna elkerülni, de már nem lehetett.

— Bocsásson meg, kedves doktor ur — mondotta minden elfogódottság nélkül —, de akkor nem tudtam feljönni. Nem venné sértésnek, ha itt, az utcán egyenlíteném ki a honoráriumot?

— A világért sem! — felelt nekik.

— Rendben van — mondotta, — ha legközelebb találkozunk, majd megadom.

Az egészségügyi engedélyek kiváltása.

A kormány rendelete értelmében az iparosmestereknek kötelességük, hogy műhelyük részére egészségügyi engedélyt szerezzenek. Mindazokat, akik ilyen engedéllyel nem rendelkeznek, megbüntetik és műhelyüket bezárják. Az erre vonatkozó ellenőrzést már meg is kezdék. Az ellenőrzés során a napokban Timişoara-n egy iparos műhelyét bezárták.

Új vezetőség a sziget-i munkakamara élén.

Szabó Jánosnak, a cluj-i munkakamara sziget-i kirendeltségének elnöki tisztségéről való lemondása következtében a sziget-i munkakamara egész vezetősége lemondott állásáról. Az ügy megvizsgálására Sighet-re érkezett dr. Chirilla Ioan a cluj-i munkakamara elnöke, aki úgy határozott, hogy az itteni kirendeltség élére interimár-bizotságot állít. Az interimár-bizotság névsora, amelyet dr. Chirilla Bucureşti-be terjesztett fel kinevezés végett, a következő: dr. Anderco Artur, Basou Gheorghe, Raicu Pompiliu, Valeanu Mihály és Căizek József. Ezek közül kerül majd kinevezésre három rendes és három póttag. Az elnöki tisztségre a legnagyobb esélye dr. Anderconak, Ranicu Pompiliunak és Bascu Gheorghe-nak van.

TESTVÉRI EGYETERTÉS.

A kisvárosba cirkusz érkezik. A fő szenzáció egy ketrec, amelyben egy tigris és egy bárány tartózkodik testvéri egyetértésben.

Valaki megkérdi az igazgatót:

— És a két állat békén megfér egymás mellett?

— Hógyne! — mondja a direktor. — Csak a legritkébb esetben fordul elő közöttük nézeteltérés. De az is csak pár percig tart.

— És ilyenkor mi történik?

— Ilyenkor kénytelenek vagyunk új bárányt venni.

Megalakult Oradea-n a Cipőfelsőrészkesztők Szindikátusa

Az oradea-i cipőfelsőrészkesztők szindikátusba tömörültek. Az új ipartörvény értelmében ugyanis a cipőfelsőrészkesztők önálló, külön szakmát képeznek. Az alakuló gyűlés a sérelmek egész tömegével indult meg. Cipőfelsőrészkesztők elhatározták, hogy mozgalmat indítanak a kontárok ellen, akik a becsületes ipart teljesen aláássák. Sérelmezik továbbá, hogy nem kaptak képviselőt a munkügyi vizsgáló bizottságban. Ezirányban kérelem fordulnak a munkügyi felügyelőséghez, hogy ebbeli sérelmüket orvosolják.

Végül is öttagú intéző bizottságot választottak.

A világ iparának seregszemléje a párisi világkiállításon

Országunk kisiparosai is elküldik termékelket. — 3000 metermázsa acélból a 30 vagon üvegéből épül a csehszlovák kiállítási pavillon.

Egyre lázasabban folyik a munka a májusban megnyitandó párisi világkiállítás előkészítésére. A kiállítás elsősorban a modern művészet és technika szerepét akarja dokumentálni, a mai ember életében. Tehát nem arról van szó, hogy óriási mintavásárszerű kiállítást nyújtsanak, hanem inkább arról van szó, hogy bemutassák azt a technikai és művészi előrehaladást, amely a mai kort megkülönbözteti a régebbi koroktól.

A KIÁLLÍTÁS DIKTATORA

A kiállítás szellemének irányítója és az egész bemutatandó anyag megszervezője Edmond Labbé, a mai Franciaország egyik legérdekesebb személyisége. Labbé valamikor népiszkolai igazgató volt, később elvégezte az egyetemet, majd az École Normale Supérieure-t. Tanulmányai során az a meggyőződés alakult ki benne, hogy napjainkban

a tömegek életmódjának megváltozása főleg az általános lehetőség, ha minél több szakmunkást képezünk ki.

A háború előtt Labbé a műszaki oktatás főfelügyelője volt, majd zseniális szervezőképességét felhasználva, a háború alatt öt tételt meg Észak-Franciaország élelmiszeri vezetőjének. Ebben a minőségben a megszálló német csapatok is respektálták Edmond Labbét. A háború folyamán együtt dolgozott Hooverrel, aki az amerikai segélyt szervezte meg Belgium és az egyéb megszállt területek számára. 1920-ban Labbé a műszaki oktatás igazgatója lett és 1933-ig maradt meg ebben a felelősségteljes pozícióban.

A világkiállítás gondolatának fölvetésekor a francia kormány olyan embert keresett, aki a legteljesebben kézben tudja tartani az óriási munka megszervezését: Labbét nevezték ki a kiállítás főmegbízottjának, vagyis annak a vezető embernek, aki a megszervezés minden szálát a kezében tartja éppen úgy, ahogy Lyautey marsall a gyarmati kiállítás megszervezését irányította.

Maga Labbé így határozta meg az újságírók előtt a világkiállítás szellemét és célját:

— Az 1937-i világkiállítás azt akarja bizonyítani, hogy a művészet mindnyájunk életét szebbé és édesebbé teszi, hogy semmi ellentét nincs a szép és hasznos között, hogy a művészetnek oltahatatlannul együtt kell haladnia a technikával.

— A kiállítás Páris szívében rendezül meg, annak területe a Szajna mindkét partjára kiterjed, a Place de Concorde-ől egészen a Pont de Grenell-ig, míg körülbelül négy kilométer kiterjedést jelent. A kiállítás főterülete tehát a Szajna, amelyen derékszögben bocsátkozik a keresztirányú, az új Trocadero-tól a Champs de Mars-on keresztül a Pont d'Iénaig. A Szajna közepén levő Gólyák-szigetén lesz a kiállítás gyarmati csoportja. Itt

különösen a francia gyarmatok kézműiparára fektetjük a súlyt.

Az eredeti terv szerint 35 hektár területen akarták elhelyezni a kiállítást, de az egyre nagyobb érdeklődés folytán a véglegesen megállapított terület jóval meghaladja a száz hektárt.

A kiállítás egyik központja a Trocadero. Nagy híba lett volna az 1878-i kiállítás eme maradványát

vádatlanul bekebelezni a modern kiállításba. A régi Trocadero ezért részben lebontották, jelentékenyen meg növelték. A középső traktust teljesen lebontották és egy 140 méter széles hatalmas erasszal helyettesítették, ahonnan nagyszerűen belátni az egész Szajna panorámát. A Trocadero megnövelése által vált lehetővé, hogy a néprajzi múzeumot megháromszorozzák, az összehasonlító szobrázat múzeumát kétszeresére nagyobbították és a csodálatosan szép tengerészeti múzeumot, amely eddig a Louvre padlásán volt elhelyezve, — méltó módon helyezték el. A Trocadero egykori nagy színháztermét, amelyet szintén lebontottak, újból megépítik a hatalmas terrasz alatt.

A KÜLFÖLD RÉSZVÉTELE

Az idegen államok részvétele különös jelentőséget ad a világkiállításnak. A csehszlovák pavillont a Szajna partján építik az Egyesült Államok, Svédország és Anglia kiállítási területének közelében. Románia, Németország, Magyarország és Jugoszlávia kiállítási pavillonjai a Szajna jobbpartján lesznek.

A világkiállítás legnagyobb attrakciója kétségkívül a Szajna kivilágított látképe lesz. A vizitűkör megvilágítása egészen új módszerekkel fog történni, még pedig világiági és hangbéli effektusok művészi összehangolásával. Ez kétségtelenül a legérdekesebb újdonsága lesz a kiállításnak. A Szajna nagy vízi ünnepeket rendeznek, melyek szintén felejthetetlen élményeknek ígérkeznek.

Országunk tudvalevőleg szintén impozáns módon vesz részt a kiállításon és számos kisiparos is elküldi oda termékeit.

Csehszlovákia nehézipara nem külön-külön, hanem együttes kiállítással fog résztvenni. A csehszlovák nehézipar kiállítási rendezőbizottságában a csehszlovák nagyipar valamennyi vállalata képviseltetést kapott.

A kiállítási tárgyak kiválasztása már befejeződött. A csehszlovák Skoda-művek többek között egy 22 méter magas víz propellert, a wittkowitz vasművek pedig 3 és 6 ivagónyí vizipropellerokat fognak kiállítani.

A Skoda-művek be fogják mutatni legtekélyesebb öntési próbáikat. A csehszlovák nehézipar be fogja mutatni a páris kiállításon a vasuti mozdonyok legújabb típusait, amelyeket Csehszlovákiából a világ minden tájára, újabban főleg Távolkeletre és Dél-afrikába szállítanak. A párisi világkiállítás csehszlovák pavillonjának építését a wittkowitz vasműveknek adták ki, amely azt 135 nap alatt építi föl. A pavillon acélból és üvegből épül és hatalmas kockához hasonlít. A csehszlovák pavillonnak nagysága egy ötemeletes bérpalota nagyságának fog megfelelni. A csehszlovák kiállítási pavillonban 2500 négyzetméternyi kiállítási terület áll a kiállítók rendelkezésére. A pavillon csarnokában Masaryk és Benes elnökök mellszobrai, továbbá a pozsonyi Stefánik-émlék számára készült oroszianszobrot fogják elhelyezni.

A csehszlovák pavillon építéséhez 3000 metermázsa acél és 30 vagon üveget használnak föl. A pavillon építési költsége 2,800.000 korona, amiből 900.000 koronát Franciaország visel.

VORBEREITUNGEN.

— Fraulein Hilde, ich bereite mich seit Monaten vor, um eine Frage an Sie zu richten.

— Und, ich bin seit Monaten vorbereitet um Ihnen die Antwort zu geben.

CSAK SORJABAN.

A német rendőrségnél jelentkezik egy ember a jelenti, hogy ellopták a biciklijét.

— Volt a biciklin fék?

— Nem volt.

— Lámpa?

— Az sem volt.

— Csengő?

— Csengő sem volt.

— Rendben van. Fizet tíz márká büntetést, aztán meglátjuk, mit tehetünk, hogy megtaláljuk a biciklijét.

Keresünk

használt, de jókarban lévő

Exenterprést

fogaskerék áttétellel

70—90.000 kg. nyomáserőséggel azonnali megvételre

FULGER LAKATOS-GRÁF ORADEA.

Kitünően sikerült az oradea-i Iparosbál

Az oradea-i Református Kulturpalota dísztermében szombaton este zajlott le a Kisipari Munkaadók által rendezett össziparosok bálja, amely kétségtelen, hogy nemcsak az ideai bál legkiemelkedőbb társadalmi eseménye volt, hanem egyben a legsikerültebb mulatsága is, amely meghozta várakozáson felül a kívánt anyagi és erkölcsi sikert.

A remekül feldíszített teremben zengett az éjszakai szórakozás. Pop Albert, a Kisipari Munkaadók Szövetségének alelnöke nyitotta meg prologusával az estélyt, üdvözlően a megjelent polgári és katonai előkelőségeket, a megye prefektusát, a bál fővédnökét, valamint azokat a társadalmi előkelőségeket, akik vállalták az össziparosok báljának védnökségét.

Pop Albert prologja után kezdetét vette a gazdag és színes műsor, amely mindvégig lekötötte a hallgatóság érdeklődését és a színes, ötletes számok nagy tejsztét arattak. Műsor után felállottak a nyitópárok, megkezdődött a tánc, amely a kora reggeli órákig tartott. A kitünő hangulatra mi sem volt jellemzőbb, mint hogy reggel 7 órakor még mindig annyian szorongtak a teremben, annyian táncoltak a csillogó parketten, mintha akkor nyitották volna meg a bált.

A kitünően sikerült estély még sokáig emlékeztetben marad Oradea társadalmának és ez főleg annak köszönhető, hogy a vigalmi-bizottság Auscholtz vezetése alatt a legkörültekintőbb munkát végezte és a bizottság figyelme kiterjedt a legkényesebb dolgokra is.

LOGIKA.

— Mit szól a feleségod, ha ilyen későn mész haza?

— Nincs is feleségem!

— Akkor meg miért mész olyan későn haza?

Bonyadalmak az új száz leiesek körül

A pénzügyminisztérium arról értesült, hogy az új 100 leiesek elkészítéséhez felhasználják a nikkel szállítvány silányabb minőségű volt, mint ahogyan a rendelési feltételek előírták. A szállítványt a Berdorfer Metallwarenfabrikától állították — a feltételek figyelembevétele nélkül vette át a bizottság és ezért a pénzügyminisztérium most szigorú vizsgálatot rendelt el az ügy tisztázása érdekében. Ha a minisztériumhoz érkezett közlés megfelel a valóságnak, a vizsgálatnak azzal a megállapítással kell végződnie, hogy a most forgalomba hozott fémpénzek már akkor sem feleltek meg a törvényes kellékeknek, amikor a pénzverdet elhagyták. Az új százlejeseket tehát — ebben az esetben — tulajdonképpen nem is lehet hamisítani, hiszen a valódiak sem olyanok, mint amilyeneknek lenniük kellene...

DER BACKFISCH.

— Nun, sitzt du schon wieder in der Ecke und verachtingst einen Liebesroman.

— Das ist kein Liebesroman, Mutti, es handelt sich von einem Ehepar!

Elhalasztják az „állomás-díjszabás” életbeléptetését.

A romániai iparosok szövetsége közleményt hozott nyilvánosságra, amelyben tudatja, hogy az államvasutak részéről ígéretet kapott az ügyvezető állomás-díjszabás megszüntetéséről szóló rendelkezés életbeléptetésének elhalasztására. A vasutak vezérigazgatósága közölte a szövetséggel is, hogy március elsőjével megszünteti az ügyvezető állomás-díjszabásokat, mire az érdekképviselet vezetősége elfogadta a vezérigazgatóságnál és az elhalasztás megindítását kérte. A szövetség vezetői biztosították arról, hogy a rendelkezés életbeléptetését legalább egy hónappal elhalasztják.

VORSCHLAG.

— Wenn Sie schon alle paar Tage mit Ihrer Rechnung sur mir kommen, — sagte ein Arzt zum Schneider, — dann verbinden Sie sich wenigstens den Kopf, damit man Sie für einen Patienten haelt.

Ismét eredeti rendeltetését szolgálja a tãrgumureş-i Iparmúzeum

Anghelescu miniszter megértő javaslatára segítette elő az ügy elintézését.

A tãrgumureş-i kereskedelmi és iparkamara elnöksége érélyes megmozdulást indított abban az irányban, hogy

a közoktatásiügyi minisztérium hatáskörébe került tãrgumureş-i Iparmúzeum épületét a kamara tulajdonába visszaszerezze.

Az elhanyagolt Iparmúzeumi épületben a kisipari céllal szolgáló vegyvizsgáló intézetet szándékozik a kamara vezetősége felállítani, de egyébként is a kereskedelem és ipar szolgálatába akarja állítani, a szükséges javítási munkálatok elvégzése után, az Iparmúzeum épületét. Eppen ezért Fulei Octavian kamarai elnök és Rusu Onisie főtitkár küldöttséget vezettek Bucureşti-be, Anghelescu közoktatásiügyi miniszterhez, feltárva a helyzetet és előadva a kamara méltányos kérését. A küldöttséghez csatlakozott a fővárosban Dandea Emil időkölbi bizottsági elnök, Capruceanu Melinte és Jonescu vármegyei kamarai képviselő, akik szintén támogatták a kereskedelmi és iparkamara elnökségének akcióját. A közoktatásiügyi miniszter elismerte, hogy társaja keretében az Iparkamara nem szolgálhatja azt a célt, amely az épület rendeltetése volna és amelyet a ka-

mara képvisel, mert a közoktatásiügynek kevés érintkezése van a kereskedelemmel és iparral. Megértéssel fogadta a küldöttség előterjesztését és

huszonkilenc évre szóló bérleti szerződést ajánlotta fel a kamarának, a teljes huszonkilenc évi bérlet.

Arra ugyanis, hogy a kereskedelmi és iparkamara az Iparmúzeum épületét tulajdonjoggal is megkaphassa, külön törvényt kellene hozni és ez csak előadná azt a fontos célt, hogy a kamara mielőbb használatba vegye céljának megfelelően az Iparmúzeum épületét. De beleegyezett Anghelescu közoktatásiügyi miniszter abba, hogy olyan értelemben kötéssék meg a bérleti szerződés, miszerint a bérleti idő alatt a kamara által az épület javítási és karbantartási költségeire fordított összegek teljes egészükben megtérítendők az állam részéről, ha a huszonkilenc évre szóló bérlet lejártával az nem újíttatná meg. Ezek

szerint a kamara elnökségének utja teljes sikerrel járt és az Iparmúzeum épülete újra eredeti rendeltetésének megfelelően, az Ipar- és kereskedelem érdekeit fogja szolgálni.

A transilvania-i gyárilpar munkaprogramját fektették le az UGIR cluj-i közgyűlésén

Tiltakozás a CFR vitelűjak emelése ellen.

A Gyárilparosok Szövetsége (UGIR) cluj-i kerülete közgyűlést tartott a kereskedelmi és Iparkamara dísztermében. Az elnöki emelvényen Diamant Izsó elnök, Lázár Simon és Munteanu Jenő társelnökök foglaltak helyet. Az előadói tisztet dr. Böszörményi Sándor és Peptea Jakab igazgatók töltötték be. A résztvevők sorában ott láttuk a transilvania-i gyárilpar jelentősebb üzemének képviselőit csaknem teljes számban.

Diamant Izsó rövid elnöki megnyitója négy szempontot jelöl meg, melyeket a következő munkaszabvány az UGIR kerületi vezetőségének szem előtt kell tartania:

1. A nemzeti védelmi feladatokban való részvétel.
2. Gyárilparunk továbbfejlesztése, hogy ezáltal a kincstári jövedelmek megfelelő mértékben emelkedjenek.

3. Az Iparfejlesztés a munkanélküliség szempontjából is tövös szolgálatot tehet az államnak és társadalomnak. A falvakból beözönlő tömegeknek több munkalehetőséget, a városi diplomásoknak több elhelyezkedési lehetőséget nyújt.

4. Az Ipar fejlődése az ország közneveltségének színvonalát is jelentős mértékben emeli. A fogyasztóképes rétegeket szaporítja és közvetve a többi foglalkozási ágakat is jelentős jövedelemmel bővíti. Ezekkel a szempontokkal kell az üzemnek érdekeit összhangba hozni és hogy az sikerüljön fog, arra komoly biztosíték az új elnök, Slavescu v. miniszter személye és kipróbált aktivitása. Végül sajnálkozását fejezi ki, hogy Slavescu országos elnök éppen a gyárilpar érdekében folyó fontos tárgyalásai miatt ezen a közgyűlésen nem jelenhetett meg.

Dr. Böszörményi Sándor igazgató a kerületi vezetőség múlt évi munkásságát ismertette. Nagyvonalú felvázolását adta bevezetésképpen az ipari, pénzügyi és kereskedelem politikai helyzetnek, majd rátért arra, hogy adókat lehetőségek között milyen eredményeket lehetett elérni a gyárilpar érdekeinek védelmében. Konjunktúra szempontjából az elmúlt évet kielégítőnek tartotta, mindamellett

a gyárilparnak ezer természetes és mesterséges akadályt kellett legyőznie, hogy kővet biztosíthassa és a továbbfejlődés útját kitűzhesse.

Befejezésül még néhány olyan kérdésre is kitért, melyeket a jelentés már nem ölelhetett fel, többek között a CFR tarvbevitel államos vitelűjak emelésére a teherforgalomban a jelezte, hogy ezekben a folyó ügyekben beható tárgyalásokat folynak az UGIR elnöksége és az illetékes tényezők között. Utána Popetea igazgató ismertette a kerület költségvetését

és költségelőirányzatát, amelyet egyhangulag elfogadtak.

A jelentések meghallgatása után a vezetőség és tisztikar újráválasztása következett, melynek során elnökké egyhangulag ismét Diamant Izsó vezérigazgatót választották. Társelnökök lettek: Lázár Simon (Turda), Munteanu Jenő mérnök (Cluj), dr. Szirmai László (Oradea), Weiser Oszkár (Baia-Mare). Alelnökök: Stănescu Ghica (Satu-Mare), Bagge Péter (Turda), Bechtold Gusztáv (Turda), Besa Jenő (Cluj), dr. Hatleganu Emil (Cluj), dr. Jacob Adrian (Cluj), Princz Armin (Satu-Mare), Singer Jenő (Oradea), dr. Tillea V. Viorel (Cluj). Megválasztották a felsorol:akon kívül az egyes iparágak osztályelnökeit és harminckét választmányi tagot. Az elnök az ülést bezárta és utána a közgyűlés tagjai az Iparkamara helyiségében előkészületben levő és közelebbi megnyitó ipari mintakállítás anyagát tekintették meg, majd később fejezte be a közgyűlési nap programját.

Megdrágul a pamutszövet, ha emelik a forgalmi adót

A kormány fővárosi jelentés szerint a jövő költségvetés felemelt összegének fedezése céljából, amint ismeretes, fogyasztási adó kivetését tervezi a pamutszövetekre. A posztógyárosok küldöttségileg keresték fel Cancicov pénzügyminisztert és előadták, hogy a pamutszövetek különböző illetékei az 1935. évi márciustól ötszöröse emelkedtek és nagymértékben hozzájárultak a pamutszövetek drágulásához. Az új fogyasztási adó a pamutszövetek újabb drágulását fogja előidézni. A posztógyárosok azt javasolják, hogy a kormány a pamutszövet fogyasztási adójának kivetése helyett emelje fel az eddigi 6 százalékos forgalmi adót 7 százalékra, ami által szükségessé vált újabb adóteher egyenlő arányokban oszlan meg az összes iparágak között. Egyébként a belvárosi pamutszövetgyárak elkészítették nyári mintakollekciójukat és ugyanakkor a szakmai kereskedőknek megküldték az új jegyzéket. A gyárak az árakat átlag 2,7—13 százalékkal csökkentették.

Szakmai kereskedők véleménye szerint azonban a lezárt árak nem sokáig lesznek tarthatók, mert a gyárak a pamutfonalra, illetőleg a pamutszövetre kivetendő új fogyasztási adó miatt kénytelenek lesznek az árakat emelni.

Cooperativa de Credit a Industrişilor din Arad — Aradi Iparosok Hitelszövetkezete

CONVOCARE

Cooperativa de Credit a Industrişilor din Arad, îşi va ţine

adunarea generală ordinară

în Casa Culturală a Căminului Industrişilor, — Str. Brătianu No. 18. în ziua de 28 Februarie 1937, la orele 11 a. m. iar în cazul când membrii nu se vor prezenta în număr cât se cere conform statutelor la capacitatea de a decide, în ziua de 7 Martie 1937, la orele 11 a. m., când se vor lua hotărâri valabile, oricare ar fi numărul membrilor prezenţi.

ORDINEA DE ZI CUPRINDE:

1. Darea de seamă a Consiliului de Administraţie asupra gestiunii pe anul 1936
2. Raportul censorilor.
3. Aprobarea bilanţului şi contului de profit şi pierdere încheiat în ziua de 31 Decembrie 1936.
4. Descărcarea Consiliului de Administraţie şi a censorilor de gestiunea lor pe anul 1936.
5. Repartizarea beneficiului.
6. Complectarea consiliului de administraţie.
7. Înlocuirea a 40 membri al comitetului pe durata de 3 ani.
8. Eventuale propuneri.

Bilanţul anual examinat de către comitetul de cenzori e afişat în locul cooperativei şi membrii sunt îndreptăţiţi să-l examineze la faţa locului.

Arad, la 15 Februarie 1937.

Consiliul de administraţie.

MEGHIVÓ

Az Arad-i Iparosok Hitelszövetkezete

évi rendes közgyűlést

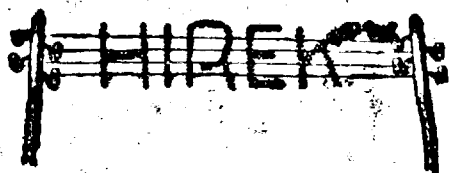
az arad-i Iparos Otthon Kulturházának nagytermében; — Str. Brătianu 18. — 1937. február 28-án, d. e. 11 órakor, ha pedig a tagok nem jelennek meg határozatképes számban, 1937. március 7-én d. e. 11 órakor tartja meg a következő

TARGYSOROZATTAL:

1. Az igazgatóság jelentése az 1936. üzletéről.
 2. A felügyelő-bizottság jelentése.
 3. Zárószámok megvizsgálása és a mérleg megállapítása.
 4. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
 5. A nyereség felosztása feletti határozathozatal.
 6. Az igazgatóság kiegészítése.
 7. 40 választmányi tag választása 3 évre.
 8. Esetleges indítványok.
- A felügyelő-bizottság által megvizsgált mérleg a szövetkezet helyiségében ki van függesztve és a tagok ott megtekinthetik.

Arad, 1937. február hó 15.

Az igazgatóság.

AZ IPAROS

Megjelenik minden pénteken.

Előfizetési ára egész évre intézményeknek és nagy cégeknek 1000 lei, félévre 500 lei. Iparosoknak egész évre 300 lei, félévre 150 lei, negyedévre 75 lei.

Redacţia şi administraţia — Szerkesztőség és kiadókivitel — Redaktion und Administration: Arad, Căminul Industrişilor — Iparos Otthon. Hirdetések négyzetcentiméterre 6 lei. Éves kötéseknél árcsökkentés.

Hézagpotló könyv iparosok részére

Nagyszemélyes, hézagpotló könyv jelent meg az elmúlt napokban román és magyar nyelven Oradea-n. A könyv címe: „Utmutató iparosok és munkások számára.” A könyv magában foglalja az összes tudnivalókat a tanácsok szerződésére, feladatokra munkakönyv, mesterkönyv elnyerésére, iparigazolvány megszerzésére, megszűntetésére stb. vonatkozólag, az összes szükséges iratok és kérvények pontos formulázásával. Valóságos kis katekizmus lesz ez a könyv az új ipartörvény és a rendeletek tömkelegében tájékozatlanul álló iparos és munkástársadalom, valamint a kereskedők részére. A könyv második részében a segéd- és mestervizsgák anyagát tartalmazza: általános kérdés és feleleten kívül a legfőbb szakmákban a nyersanyagok, szárazanyagok és szakkifejezések pontos román és magyar szövegét.

Az Utmutató szerző Givulescu Virgil, az oradeai Munkakamara főtitkára és Pásztor Miklós oradeai lapszerkesztő.

Az értékes és hasznos könyvet előfizetőink saját érdekükben rendeljék meg. Ha lapunkra hivatkoznak és megrendelő levélben 30 lei értékű postabélyeg mellékelnek, úgy a könyvet bérmentve megkapják. A könyv az oradeai munkakamaránál rendelhető meg.

== ADÓTÖRLÉSEK. Az arad-i pénzügyigazgatóság most tartotta meg szokásos szemléjét dr. Jellertu Ioan kerületi pénzügyi vezérfelügyelő, aki különben összeállította mindazon volt adóalanyok névsorát, akikről behajthatatlanság miatt nem kapta meg az adótartozást a kincstár. Visszamenőleg mintegy tíz esztendőre végeztek számfelírt és olvas esetekben, amikor bebizonyosodott, hogy az adó nem hajtható be, hivatalból törölték az adót a törvény idevonatkozó paragrafusai alapján, amely kimondja, hogy ha három esetben nemleges jegyzőkönyvet vesznek fel valamely fizetni nem tudó adózónál, az adó törölendő.

Előadások az arad-i Iparos Otthonban.

Az arad-i iparos szindikátusok federációjának előadás sorozatát fog tartani az Iparos Kulturház nagytermében közérdekű iparos problémákról.

A bevezető előadást dr. Gabos Jenő ügyvéd a szindikátusok ügyésze fogja megtartani március 7-én 10 órai kezdettel, melynek tárgya: Az új büntető törvény ipari vonatkozású intézkedéseinek ismertetése.

Már jóelőre felhívjuk ezen előadásra az iparosok figyelmét. Az előadások nyilvánosak és azokon bárki résztvehet.

MAI HAZASSÁG.

— Tegnap végre rájöttem, hogy hol van a férjem minden éjjel.
— Nos?
— Véletlenül nem mentem sehová és — képzeld — otthon állt...

== TELJESEN KIZÁRJAK AZ ORSZAGUTI AUTOBUSZFORGALOM LEBONYOLITASABOL A MAGANCEGEKET. Három évvel ezelőtt az államvasut husz éves kizárólagos koncessziót kapott a vasúthálózat vonalaival párhuzamos országutak autobuszforgalmának lebonyolítására, ami rendkívül súlyosan érintette az autobuszvállalatokat. Az államvasut fokozatosan megkezdte ennek a koncesszióknak kihasználását. A közlekedésügyi minisztérium most törvénytervezetet készített, amely majdnem teljesen kiveszi az autobuszforgalmat a jelenleg működő magánvállalatok kezéből. A közlekedésügyi minisztérium törvénytervezete szerint a koncessziót magánvasut-társaságokra is kiterjesztik olyan formán, hogy a városközi társasgépkocsi-forgalom lebonyolításából az autobusz-fuvarozó vállalatokat most már teljesen kizárják.

DER TUNNEL.

Das Ehepaar Mayer macht eine Reise. Mit der Eisenbahn. Jetzt fahren sie durch einen langen Tunnel.

— Der Tunnel ist aber lang! — sagt Frau Mayer.
— Tja, — entgegnet der Gatte, — wir sitzen aber auch im letzten Waggon!

== MINDENKI TEGYEN ADÓVALLOMAST. A pénzügyigazgatóság illetékes ügyosztálya felhívja az érdekelteket, hogy adóvallomásaikat a hó végéig feltétlenül nyújtsák be. Lapunkban részletesen ismer ettük már, hogy kik azok, akiknek adóvallomást kell beadniuk. Az úrlapok a kerületi adóellenőri hivataloknál kaphatók, de egy fél év papíron is beadhatók a vallomások. Szombatig tehát mindenki tegyen eleget eme kötelezettségének. Az adókövetésekkel kapcsolatosan még nem érkezett semmiféle rendelkezés a kivetési pénzügyigazgatósághoz. Valószínű, hogy a pénzügyminisztérium csak az adótvény módosítása után adja ki az adókövetési tárgyalásokra névbe a részletes utasítást.

Emelik sz uj házak adóját

Az új költségvetéssel egyidőben nyilvánosságra hozott és a törvényhozás elé terjesztendő javaslatok egyike az új házak adójának megállapításáról intézkedik. Tudvalevőleg az újonnan épített házak 10 évi adómentességet élveztek, a mely adómentességet 1935-ben törvénnyel megszüntettek oly módon, hogy az új házak jövedelme után a hadseregfelszerelési alap javára hat százalékos adót kellett fizetni az első 5 éven keresztül, míg a második 5 évben a hadseregfelszerelési alap javára fizetendő adó 12 százalékra emelkedik. Az új törvényjavaslat szerint az első 5 évben a jövedelem fele után 6 százalékot, a jövedelem második fele után pedig 12 százalékot kell fizetni, mely utóbbi 12 százalék fele a rendes költségvetést illeti.

Egy másik törvényjavaslat az addicionális adó kulcsát az eddigi 2 százalékról 3 százalékra emeli fel az országos egészségügyi alap javára.

Aradi Polgári Jótékony Egyesület

Halálesetet Segélyző Csoportja.

Directiunea Grupelor de Ajutorare în caz de deces a Reuniunii Civile de Binefacere din Arad prin această comunită cu asociații, că cotizațiunile de deces sunt scadente până la numărul curent:

Az Aradi Polgári Jótékony Egyesület Halálesetet Segélyző Csoportjai Igazgatósága ezúton közli i. t. tagjainak, hogy a halálozási járulékok a következő sorszámokig esedékesek:

In Grupa I. csoportban Vád. Ludovic Patkó Lajosné 883, Petru Mikosai Péter 884, Francisc Fátol Ferenc 885.

In Grupa II. csoportban Maria György Mária 965, Petru Mikosai Péter 966 száig esedékes a fizetés.

Aradi Iparosok Temetkezést Segélyző Csoportja

Directiunea Grupelor de Ajutorare în caz de deces a Industrişilor din Arad face cunoscut membrilor cari sunt în restanță cu cotizațiunile lor, să achite restanțele în interesul lor propriu, fiindcă în conformitatea §-ului 14 și 15 din statute calitatea lor de membri respira automatic, adică dacă membrul decedază între timp, nu se poate acorda ajutorul. Cotizațiunile sunt scadente după următorii membri decedați:

Az aradi Iparosok Temetkezést Segélyző Csoportja Igazgatósága értesíti a csoport azon tagjait, akik halálozási járulékaikkal hátralékban vannak, azt saját érdekükben rendezzék, mert a csoport szabályzatának 14. és 15-ik §-a értelmében tagsági joguk automatikusan megszűnik, azaz, ha a tag közben elhal, a segély nem folyósítható. A fizetés a következő elhunyt tagjaink után esedékes:

In Grupa „A” csoportban 961. vád. lui Svetozar Nimkovics Szvetozárné, 962. vád. lui Ferdinand Lővény Nándorné.

In Grupa „B” csoportban változatlan.